

Voor een gezond
en sterk Afrika

Jaarverslag 2022

Inhoud

3

Onze visie

Onze missie

4

Ons werk

5

Onze doelgroep:
jonge vrouwen

6

7

Voorwoord van onze
directeur

8

2022 in vogelvlucht

48

Verslag van de
Raad van Toezicht

10

Context

14

Mijn lijf,
mijn leven

13

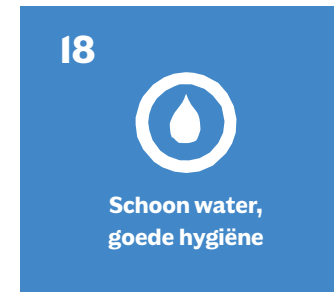
Onze resultaten

23

Meer goed opgeleide
zorgverleners

18

Schoon water,
goede hygiëne

27

Medische zorg
voor iedereen

- 14** Mijn lijf, mijn leven
- 18** Schoon water, goede hygiëne
- 23** Meer goed opgeleide zorgverleners
- 27** Medische zorg voor iedereen
- 31** Onderzoek en bewijsvoering

- 33** Onze belanghebbenden
- 34** Fondsenwerving
- 39** Beleidsbeïnvloeding en communicatie
- 51** Financieel jaaroverzicht

Onze visie

**Voor een
gezond en
sterk Afrika**

Onze missie

Amref Flying Doctors werkt aan een betere gezondheid van vooral meisjes en jonge vrouwen in Afrika. Dit doen we door ondersteuning te bieden voor een sterke samenleving waarin mensen opkomen voor hun rechten. En door goede en duurzame zorgstelsels op te zetten. Zo krijgen ook jonge vrouwen de gezondheidszorg waar ze recht op hebben.

Wereldwijd verbinden we mensen, organisaties en investeerders met elkaar. We steunen de bevolking en de politiek, en overtuigen hen van onze aanpak. Daarnaast werven we fondsen voor onze projecten voor een gezond en sterk Afrika.

Ons werk

Wij willen de gezondheid van mensen in Afrika blijvend verbeteren. Vooral van meisjes en jonge vrouwen. Want als zij gezond zijn en blijven, kunnen ze werken en een beter leven opbouwen voor zichzelf en hun gezin.

Dit doel willen we bereiken door:

- a. De mensen in Nederland voor te lichten over, en bewust te maken van, de problematiek in Afrika en de al bewezen oplossingen voor de structurele verbetering daarvan.
- b. Op grond van deze problematiek en duurzame oplossingen de politiek te beïnvloeden en als pleitbezorger op te treden voor de Afrikaanse zaak.
- c. Fondsenwerving en de best mogelijke besteding van de middelen – onder andere door het aanbieden van faciliteiten, kennis, advies en donaties in natura.
- d. Alle activiteiten die verder rechtstreeks of zijdelings met ons doel verband houden of daaraan kunnen bijdragen.

Onze doelgroep: jonge vrouwen

Projecten voor vrouwen hebben grote impact op de gezondheid van hun kinderen. Want kinderen mét moeder hebben nu eenmaal een veel grotere kans om gezond op te groeien dan kinderen zonder moeder.

Meisjes en vrouwen, vooral in de leeftijd van 10 tot 24 jaar, hebben te maken met gevaarlijke tradities als besnijdenis, jong trouwen en op jonge leeftijd kinderen krijgen. En met andere omstandigheden, zoals water moeten halen, waardoor ze school missen. Ook zijn zij niet altijd in staat om hun stem te laten horen en zelf hun situatie te verbeteren. Daarom zetten wij in op het beschermen en verbeteren van de gezondheid van meisjes en jonge vrouwen. Door ons speciaal op hen te richten, bereiken we hun families en de rest van de samenleving. Zo ontstaat de kracht om echt te veranderen.

Africa in the lead

Onze aanpak is uniek te noemen: in onze projecten bieden we jonge vrouwen ondersteuning tijdens hun vruchtbare levensfase. Zoals het weerbaar maken van tienermeisjes, ervoor zorgen dat ze tijdens hun menstruatie naar school kunnen blijven gaan, en door het begeleiden van zwangere vrouwen.

Belangrijk uitgangspunt hierbij is altijd: Africa is in the lead. Vanuit Nederland dragen we bij aan de financiering van de programma's en aan beleidsbeïnvloeding. En helpen we mee bij de ontwikkeling en uitvoering van projecten. Maar: Amref is een Afrikaanse organisatie en we starten alleen projecten waaraan vanuit Afrika behoefte is. Onze rol bestaat uit het uitvoeren van de wensen van onze donateurs in lijn met de afgesproken eisen aan kwaliteit, effectiviteit en efficiëntie.

Voorwoord van onze directeur

“Een nieuw begin”

Voor Patricia Vermeulen was 2022 het laatste jaar waarin ze leiding gaf aan Amref Flying Doctors in Nederland. Ze blikt terug op een veelbewogen periode, die voor haar uitmondde in een nieuw begin.

“2022 was, in de eerste plaats, een jaar van terugveren. Donateurs ontmoeten, events organiseren, samenwerken met collega's op kantoor, alles kon weer! Dat gaf een enorm fijn gevoel van energie, van nieuwe kracht.

Ik zag dat ook om me heen; mensen kwamen voor ons in actie, niemand wilde meer stilzitten. We organiseerden vier edities van de Africa Classic en één Africa Hike, we brachten Afrikaanse collega's en zorgverleners in contact met fondsen en donateurs, en ons gala-evenement Nightflight kon voor het eerst in jaren weer doorgaan. Onze band met de buitenwereld is door dat alles weer hechter dan ooit.

Toch was het jaar niet gemakkelijk. De coronapandemie ebde weg, maar aan de rand van Europa brak oorlog uit en de inflatie was torenhoog. Dat had impact op veel goede doelen, en zo ook op ons: de inkomsten liepen wat terug terwijl de kosten stegen. Gelukkig is onze vermogenspositie sterk genoeg om dat op te vangen, maar we werden gedwongen om nog kritischer naar onze kosten te kijken.

In Oost-Afrika zorgde de oorlog in Oekraïne ondertussen ook voor problemen. De graantoevoer stopte, en in combinatie met de extreme droogte en de inflatie leverde dat veel ellende op. Het was een heftige tijd, en eigenlijk is het dat nog steeds. Dat zoveel mensen ons toch blijven steunen, alle hoge energierekeningen en onzekerheid over de toekomst ten spijt, vind ik erg bijzonder.

En er is meer om blij mee te zijn. Zo mochten we vorig jaar onze nieuwe ambassadeur Sosha Duysker verwelkomen. Zij gaat zich, net als Saskia Noort, belangeloos inzetten voor onze missie: een sterk en gezond Afrika. Ook brachten we in 2022 een groot project tot een goed einde. Met i-PUSH, uitgevoerd dankzij steun van de Nationale Postcode Loterij, konden we ruim 65.000 vrouwen in Kenia aan een zorgverzekering helpen! Zij zullen voortaan niet meer in armoede terugvallen als iemand in hun gezin medische zorg nodig heeft.

Misschien het mooiste om te zien, vind ik, is hoe sterk de Afrikaanse organisatie ervoor staat. In de coronajaren groeide Amref verder uit tot gezondheidsexpert, die niet alleen de toegang tot zorg verbetert in Afrikaanse landen maar ook een stem heeft op het gebied van beleid. Instanties als de Wereldgezondheidsorganisatie en de EU vragen onze internationale CEO dr. Githinji Gitahi tegenwoordig veelvuldig als spreker, en we geven input aan overheden die een Global Health Strategy opstellen. Die combinatie van kwaliteiten, van het opleiden van zorgverleners op lokaal niveau tot invloed uitoefenen op het wereldtoneel, is geweldig effectief.

En daarmee kom ik bij mijn eigen bestemming, die inmiddels buiten de Nederlandse vestiging van Amref ligt. Aan het eind van 2022 heb ik mijn functie neergelegd om toe te treden tot de directie van het hoofdkantoor in Kenia. Voor mij is het een spannende nieuwe ontwikkeling, al mis ik mijn Nederlandse collega's wel. Gelukkig weet ik dat ik de organisatie in heel goede handen achterlaat. Mijn opvolgster Danny Dubbeldeman is een daadkrachtige, sterke leider en ik heb er het volste vertrouwen in dat zij de organisatie veilig de toekomst in zal leiden.

Rest mij om iedereen die Amref steunt nog een laatste keer enorm te bedanken. Dankzij jullie toewijding hebben we de levens van vele mensen kunnen verbeteren! Asante Sana!”

Patricia Vermeulen, februari 2023

2022 in vogelvlucht

Januari

Zeg NEE!

Het onderwerp meisjesbesnijdenis maakt veel los bij onze volgers. In 2022 halen we meer dan 50.000 handtekeningen op met de actie 'Trek een rode kaart' en het manifest 'Zeg NEE tegen meisjesbesnijdenis'.

Februari

Streamers in actie

Op 18 en 19 februari komt een twintigtal influencers voor Amref Flying Doctors in actie. Via een livestream op Twitch gaan zij 24 uur lang uitdagingen aan om zo veel mogelijk donaties op te halen. Het resultaat: ruim €25.000 voor schoon (drink)water en betere gezondheidszorg in Oost-Afrika.

Maart

Water is leven

Met verschillende partners werken we aan het beschikbaar maken van drinkwater in Afrika. Project WaterStarters, dat we uitvoeren met onder andere de Marie-Stella-Maris Foundation en MegaGroup, gaat 10.000 Kenianen hierin voorzien. En dankzij de petflesjesactie van Made Blue op Schiphol stellen we 32.500.000 liter drinkwater beschikbaar in Ethiopië.

April

Tijd voor zorgverleners

Op 21 april staat de gehele Tijd voor MAX-uitzending in het teken van goed opgeleide zorgverleners in Afrika. Ambassadeur Saskia Noort, arts Jelle Stekelenburg en Amref-collega Nanneke Nix zijn te gast om te vertellen over het enorme tekort aan medisch personeel in Afrika. Ook zingt Alain Clark een nummer speciaal voor de Afrikaanse zorgverleners.

Mei

Menstruatiearmoede

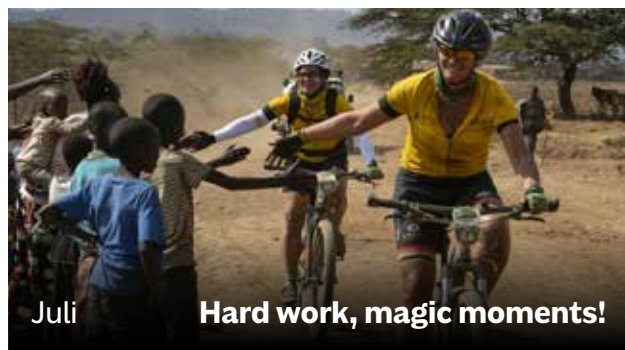
Op Wereldmenstruatiedag lanceren we samen met de Menstruatiemeisjes een podcast. Ongesteld zijn is in veel landen nog een taboe, en heel vervelend bovendien. Zo missen meisjes in Oost-Afrika gemiddeld twee maanden school per jaar omdat ze geen geld hebben voor maandverband. Wil je weten wat wij daartegen doen? Luister naar de [podcast](#)!

Juni

Apenpokken

"Afrika moet een grotere rol krijgen bij het bestrijden van uitbraken van besmettelijke ziekten, zoals de apenpokken. Als er in Afrika eerder kan worden gereageerd, is de rest van de wereld ook veiliger." Dat schrijft dr. Githinji Gitahi, CEO van onze moederorganisatie, in Trouw. Benieuwd naar zijn verhaal? Je leest het [hier](#)!

Juli **Hard work, magic moments!**

De zomer staat in het teken van mountainbiken vóór en in Afrika. De deelnemers aan de Africa Classic fietsen in Tanzania en Kenia in totaal ruim €1 miljoen bijeen. In november doorkruist de allereerste hike Tanzania, waarbij maar liefst €84.245 werd opgehaald aan sponsorgeld. Aan iedereen die meedeeld en die sponsorde: superveel dank!

Augustus **65 jaar**

We vieren een mijlpaal in augustus: Amref Flying Doctors bestaat 65 jaar. In die periode leidden we duizenden artsen, verpleegkundigen en lokale zorgverleners op, hielpen we vrouwen uit Oost-Afrika bij hun strijd tegen besnijdenis en bereikten we miljoenen mensen met medische hulp en schoon water.

September **Nu of nooit**

“De energie is geweldig, iedereen is enorm toegewijd. Nu is het zaak dat positieve gevoel om te zetten in actie,” zegt collega Michel Luna Sanjuan over de [World Water Week](#) in Stockholm. Als Advocacy Officer voor Amref Flying Doctors komt hij daar op voor Afrikaanse gemeenschappen die geen toegang hebben tot schoon drinkwater en wc's. “Als we het tij willen keren, is het nu of nooit.”

Oktober **Girl power**

De Keniaanse vrouwenrechtenactiviste Nice Leng'ete, die in april nog in aanwezigheid van minister-president Mark Rutte, koning Willem-Alexander en koningin Maxima een Four Freedoms Award ontving, viert het 1-jarig jubileum van haar opvanghuis A Nice Place. Hier kunnen meisjes terecht die, net als Nice ooit, weigeren om besneden te worden.

November **Verloskundige Jemimah**

Verloskundige Jemimah vereert ons met een bezoek. Ze loopt een dag mee in het OLVG-ziekenhuis in Amsterdam, spreekt met politici, pers en ontmoet een aantal donateurs. Haar boodschap: “We hebben grote stappen gezet in het verbeteren van de gezondheidszorg in Afrika, maar we zijn er nog niet.” Lees [hier](#) over haar ervaringen.

December **Nieuwe ambassadeur**

Niemand minder dan [Sosha Duysker](#), presentatrice van onder meer Keuringsdienst van Waarde en Waku Waku, wordt onze nieuwe ambassadeur. In die rol gaat ze aandacht vragen voor onze missie: werken aan een gezond en sterk Afrika. Welkom bij Amref, Sosha!

Context

“Afrika is geen land! Het is een continent van bijna 1,5 miljard mensen in 54 landen,” schrijft journalist Dipo Faloyin treffend in zijn boek ‘Africa is not a country’. En zo is het: Afrika is ongelooflijk groot, divers én ontwikkelt zich snel. Zo is de levensverwachting sinds het begin van deze eeuw met gemiddeld 10 jaar gestegen: van 46 naar 56 jaar.

Dat is geweldig, en een teken dat ons werk zin heeft. Tegelijkertijd laat het zien dat er nog veel te doen is: de gemiddelde levensverwachting wereldwijd is 64 jaar.

Eerste klimaatop Afrikaans continent

Nieuwe problemen dringen zich bovendien op. Zo voelen ook Afrikanen de gevolgen van de oorlog van Rusland tegen Oekraïne: er is meer armoede doordat voedsel- en olieprijsen de hoogte in schieten.

Verder lijdt het oosten van Afrika, dat relatief zeer weinig CO₂ uitstoot, zwaar onder de klimaatverandering. Op dit moment heerst er zelfs de ergste droogte in 40 jaar. Het vee sterft massaal, waardoor families hun inkomen verliezen. Naar schatting ruim 20 miljoen mensen in Ethiopië, Kenia en Somalië leiden hierdoor honger. Kinderen moeten bovendien vaak helpen zoeken naar water en voedsel, waardoor ze school missen.

En niet alleen droogte is een probleem. In Malawi ontstonden juist hevige overstromingen. Sanitaire voorzieningen, vaak minder robuust gebouwd dan in Nederland, werden verwoest. Daardoor raakte het drinkwater vervuild, met een massale uitbraak van onder meer cholera tot gevolg.

Vergeten conflicten

Ondertussen zijn er 36 miljoen Afrikanen ontheemd door geweld. De tien meest vergeten conflicten, waar nauwelijks hulp of aandacht voor slachtoffers is, spelen zich allemaal af in Afrika. Volgens de Noorse Vluchtelingenraad, die jaarlijks met een analyse over dit onderwerp komt, was de Democratische Republiek Congo (DRC) in 2022 het slechtst af: 5 miljoen inwoners zijn op de vlucht, een derde van de bevolking lijdt honger. Amref is overigens aanwezig in dit land, net als in andere ‘toptien-landen’ als Kameroen en Zuid-Soedan.

Uit cijfers van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) blijkt verder dat het aantal Afrikaanse patiënten met hoge bloeddruk en diabetes stijgt. De coronapandemie leidde verder tot de grootste daling in vaccinatiegraad van de voorbije dertig jaar, waardoor ziektes als mazelen, gele koorts en polio weer in opmars zijn. Verder is er zorg om de 320.000 Afrikaanse kinderen die jaarlijks worden getroffen door tuberculose. Zij zijn meestal door honger verzwakt, waardoor ze kwetsbaar zijn voor deze ziekte. Overigens doet het succes van mRNA-technologie in de strijd tegen corona wetenschappers dromen van een gelijkaardig vaccin tegen tuberculose.

Mentale gezondheid

De schoolsluitingen, die ook in Afrika werden ingevoerd om corona te bestrijden, hebben de sociale en emotionele ontwikkeling van ‘s werelds armste kinderen onderbroken, blijkt uit onderzoek in Ethiopië. Na de pandemie waren deze kinderen minder zelfverzekerd en vonden ze het lastiger om vrienden te maken. Geestelijke gezondheidsproblemen treffen 116 miljoen mensen in de Afrikaanse regio, tegen 53 miljoen in 1990.

Gelukkig zijn er ook positieve ontwikkelingen. We noemden al de stijging van de levensverwachting, die vooral een gevolg is van de verbetering van basisgezondheidsdiensten en kindergeneeskunde. Daarnaast kregen meer dan een miljoen kinderen in Ghana, Kenia en Malawi een of meer doses van 's werelds eerste malariavaccin. Dit vaccin, dat in Afrika is ontwikkeld, kan jaarlijks tienduizenden levens redden. Ook sloten strijdende partijen in Ethiopië een wapenstilstand, zodat we daar kunnen beginnen aan de wederopbouw van de zorg.

En als je het afzet tegen ziektes, oorlog en droogte, klinkt het misschien onbelangrijk. Maar het feit dat Afrika voor het eerst een halve finale speelde op het WK voetbal, zorgde voor een boost aan positieve energie die in het hele continent werd gevoeld. Wat ons betreft gaan we met dat gevoel 2023 in!

De weg naar positieve verandering

Zo dragen we bij aan de Duurzame Ontwikkelingsdoelen

Mensen in Afrika zijn gezonder en kunnen zich duurzaam ontwikkelen

Mensen kennen & claimen hun (gezondheids)rechten en hun (lokale) overheden nemen verantwoordelijkheid

Meisjes (en jongens) worden gezond volwassen, voorkomen onnodige gezondheidsrisico's en kunnen hun toekomstige dromen nastreven

Mensen ontvangen en zoeken betere (preventieve) eerstelijnszorg, ook in de afgelegen gebieden

Meisjes en jonge vrouwen zijn beschermd tegen besnijdenis, uithuwelijking en ongeplande zwangerschappen en voelen zich gesteund door hun omgeving.

Mijn lijf, mijn leven

Mensen hebben de kennis en middelen voor een gezonde levensstijl – op het gebied van hygiëne, sanitaire voorzieningen en water – waardoor ze beter opgewassen zijn tegen ziektes die te voorkomen zijn.

Schoon water, goede hygiëne

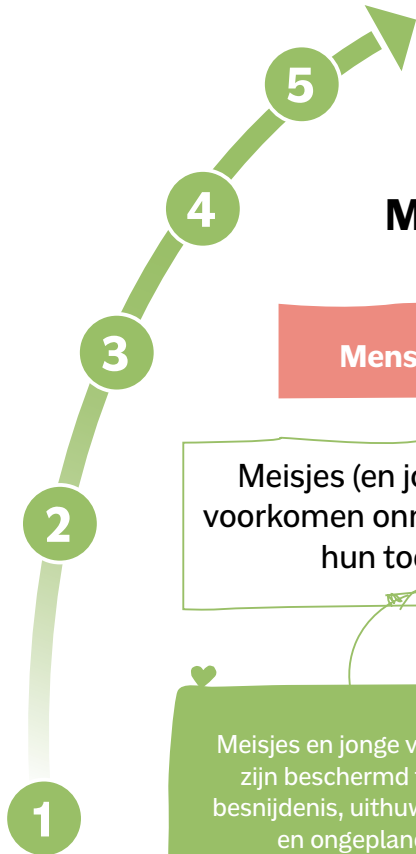
Zorgverleners krijgen de training en (professionele) ondersteuning die ze nodig hebben om vanuit ziekenhuizen en de gemeenschap goede eerstelijnszorg te bieden.

Meer goed opgeleide zorgverleners

Ziekenhuizen ontvangen inkomsten voor hun diensten en kunnen daardoor betere zorg bieden.

Medische zorg voor iedereen

Mensen zijn verzekerd en lopen daardoor niet tegen onverwachte zorgkosten aan.

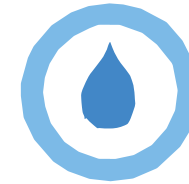
Onze resultaten

De gezondheidsprojecten in Afrika die we vanuit Nederland steunen, zijn onder te verdelen in vier thema's. Op de volgende pagina's zetten we per thema de belangrijkste resultaten uit 2022 op een rij. Ook vertellen we meer over de context waarin we deze resultaten hebben behaald en beschrijven we de onderliggende bewijsvoering.

Mijn lijf, mijn leven

Iedereen heeft recht op een gezond en veilig leven. Voor veel meisjes en jonge vrouwen in Oost-Afrika is dit niet vanzelfsprekend. Daarom richt Amref Flying Doctors zich op problemen als armoede en ongelijkheid tussen mannen en vrouwen. We willen dat alle mensen gelijke rechten hebben en deze ook kunnen claimen. Zodat problemen als tienerzwangerschappen, meisjesbesnijdenis en het voortbestaan van kindhuwelijken kunnen worden voorkomen.

Schoon water, goede hygiëne

In Oost-Afrika heeft 1 op de 4 mensen geen toegang tot schoon water. Hun drinkwater veroorzaakt vaak ziektes zoals cholera, tyfus en dysenterie. Om dit probleem aan te pakken, zorgen we voor veilig drinkwater en riolering, en leggen we wc's aan. Ook geven we via lokale zorgverleners voorlichting over hygiëne. En we leiden mensen op tot metselaar en loodgieter, zodat zij sanitaire voorzieningen kunnen bouwen. Die voorzieningen kunnen de mensen met kleine leningen vervolgens zelf aanschaffen. Hiervoor werken we samen met lokale partners, zoals de overheid en banken.

Meer goed opgeleide zorgverleners

De bevolking in Afrika groeit razendsnel en er zijn te weinig zorgverleners. Het tekort aan medisch personeel is zelfs de grootste bedreiging voor de gezondheid van mensen in Afrika. Daarom maakt Amref Flying Doctors zich sterk voor meer en beter Afrikaans zorgpersoneel. Dit doen we door middel van opleidingen en trainingen via internet en mobiele telefoon en door medisch personeel bij te scholen.

Medische zorg voor iedereen

De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) stelt dat iedereen gebruik moet kunnen maken van goede medische zorg, zonder dat mensen geldproblemen of zelfs schulden krijgen. Dit doel van Universal Health Coverage (UHC) is nog lang niet voor iedereen in Afrika realiteit. Daarom werken we hard aan een goed en betaalbaar zorgstelsel. Met onze programma's zorgen we ervoor dat medische zorg toegankelijk wordt. Ook voor mensen met weinig geld.

Mijn lijf, mijn leven **Opvallende resultaten**

In 2022 doorliepen **775 Keniaanse meisjes** het alternatieve ritueel voor meisjesbesnijdenis, en konden **1.014 Keniaanse meisjes naar school** tijdens hun menstruatie omdat er daar veilige sanitaire ruimtes zijn gebouwd. **125 meisjes** slaagden voor de **leiderschapsacademie** bij A Nice Place, een toevluchtsoord voor wie niet besneden wil worden. In Ethiopië deden **3.000 jongeren** in **41 jongerengroepen** mee aan **trainingen over gender- en seksueel gerelateerd geweld**. In Senegal is een **wet goedgekeurd** die **30% jongerenparticipatie** in lokale politiek verplicht stelt.

Context & actualiteiten

De positie van vrouwen in Oost-Afrika staat onder druk. Zo zien we dat klimaatverandering een duidelijk negatief effect heeft: door de droogte sterft het vee, waardoor nomadenfamilies hun inkomstenbron kwijtraken en terugvallen in oude gewoontes waarbij meisjes besneden en –tegen een bruidsprijs– uitgehuwelijkt worden. In deze huwelijken is de kans groot dat echtgenoten geen gelijkwaardige rol hebben, waardoor de rechten en belangen van vrouwen minder tellen. Ook is het de taak van vrouwen en meisjes om water te halen. Nu dat schaarser wordt, moeten zij verder lopen. Dat maakt hen kwetsbaar voor seksueel geweld en verkort de tijd die ze aan school kunnen besteden.

In andere gebieden zien we dat vrouwen enorm lijden onder conflicten. Zo woedde er sinds 2020 een burgeroorlog in noordelijk Ethiopië, die zich eind 2021 en begin 2022 uitstrekte naar de provincies Afar en Amhara. Nu de vrede getekend is, implementeert Amref er meerdere programma's, waarin we onder meer de vele vrouwen bijstaan die slachtoffer zijn geworden van seksueel geweld.

Erripo Oontoyie – Bescherm de meisjes

Kenia - In 2022, tijdens het tweede loopjaar van het project, hebben we met de inwoners van 19 dorpen gewerkt aan het verbeteren van basisbehoeften op het gebied van water, sanitair en hygiëne. Tegelijkertijd voerden we met de circa 2.400 inwoners in totaal meer dan 50 gesprekken over het verbeteren van hun seksuele gezondheid. Iedereen deed mee: de culturele en religieuze leiders, (ex)-besnijders, vrouwen, meisjes, mannen, jongens, ouders en opa's en oma's.

Er kwamen diverse onderwerpen aan bod, zoals meisjesbesnijdenis, kindhuwelijken, tienerzwangerschappen, gendergelijkheid en reproductieve rechten. Verder vonden er in twee gemeenschappen, namelijk Kiloh en Maparasha, alternatieve rituelen plaats voor meisjesbesnijdenis. In totaal deden hier 775 meisjes en ruim 300 jongens aan mee. De meisjes blijft daardoor een besnijdenis bespaard.

Ook zijn er op twee scholen veilige sanitaire ruimtes gebouwd, zodat meisjes tijdens hun menstruatie naar school kunnen blijven gaan. In 2022 maakten meer dan 1.000 meisjes hiervan gebruik. Daardoor hoefden zij geen onnodige lesdagen meer te missen.

Power to You(th)

Diverse landen - 2022 was het tweede jaar van ons Power to You(th)-programma, dat gericht is op het uitbannen van seksueel- en gendergerelateerd geweld en ongewenste zwangerschappen. Samen met het ministerie van Buitenlandse Zaken, Rutgers en Sonke Gender Justice versterken wij lokale maatschappelijke organisaties die jongeren een stem geven. Power to You(th) is actief in Kenia, Oeganda, Ethiopië, Malawi, Senegal, Ghana en Indonesië.

In dit tweede jaar zijn er vele mooie resultaten bereikt. Bijvoorbeeld in Kenia, waar acht 'girls & beyond'-werkgroepen zijn opgezet. Meisjes kunnen zich daar uitspreken tegen seksueel geweld en meisjesbesnijdenis, en in gesprek gaan met lokale leiders. Ook hebben jongerenorganisaties bij hun lokale overheid aangekaart dat er gebrek is aan goede seksuele gezondheidszorg. Door het voeren van publieke debatten met de gemeenteraad en het indienen van een memorandum bij het provinciebestuur, kregen zij voor elkaar dat de overheid een nieuw ziekenhuis in het gebied opende.

In Ethiopië deden 3.000 jongeren in 41 jongerengroepen mee aan trainingen over seksueel- en gendergerelateerd geweld. Daarin wordt veel aandacht gegeven aan het versterken van zelfvertrouwen en weerbaarheid, zodat deelnemers 'nee' leren zeggen tegen leeftijdsgenoten, dorpsgenoten of familieleden.

In Senegal zijn in vijf districten én op nationaal niveau platformen opgezet waar verschillende maatschappelijke organisaties samenwerken om jongeren een sterkere stem te geven in de overheid en de politiek. Het is hen gelukt om een wet goedgekeurd te krijgen die 30% jongerenparticipatie in lokale politiek verplicht stelt. Ook is er campagne gevoerd voor het beschikbaar stellen van geld om jongerenparticipatie in de gemeenteraad mogelijk te maken en jonge meisjes te coachen die in de lokale politiek deelnemen.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl

Mijn lijf, mijn leven

A Nice Place

Kenia - A Nice Place, een leiderschapsacademie en toevluchtsoord voor meisjes die niet besneden willen worden, werkt nauw samen met het Erripo Oontoyie-project.

In 2022 kregen 139 tieners een beurs om er hun school of opleiding te vervolgen; het ging om zowel scholieren uit het voortgezet onderwijs als om studenten die een vervolgopleiding doen. Zo volgden 27 meisjes een opleiding op het gebied van elektrotechniek.

Op 11 oktober vierde A Nice Place haar eerste verjaardag. Die dag kregen 125 meisjes een diploma omdat ze de leiderschapsacademie met goed gevolg hadden afgerond. In twee groepen volgden zij tien weken lang workshops op het gebied van economische zelfredzaamheid, presenteren, lessen over hun eigen lichaam en andere essentiële vaardigheden.

In 2022 ving A Nice Place bovendien 40 meisjes op die hun gezin ontvluchtten voor geweld of vanwege de dreiging van uithuwelijking of besnijdenis. A Nice Place zet in op re-integratie met de familie. Inmiddels zijn 27 meisjes weer in contact met hun gezin. Voor de andere 13 is teruggaan naar huis (nog) geen optie.

Minder tienerzwangerschappen door goede watervoorzieningen

Oeganda – In dit project zorgen we in het afgelegen gebied Amuru voor schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen met als uiteindelijk doel het aantal tienerzwangerschappen in dit gebied aan te pakken. En dat is hard nodig, want dit gebied kent het hoogste percentage tienerzwangerschappen (21%) in de regio. Tegelijkertijd kampt het Amuru-district met een enorm tekort aan schoon water: Slechts 1 op de 2 mensen heeft hier toegang tot veilig water of een wc. Omdat meisjes en vrouwen verantwoordelijk zijn voor het halen van water moeten zij vaak kilometers lopen om water te halen over onveilige wegen. Tijd die ze eigenlijk aan school of werk moeten besteden. Door onder meer nieuwe waterpunten en sanitair aan te leggen bij huishoudens, scholen en ziekenhuizen hoeven de meisjes in dit district niet zo ver meer te lopen en lopen ze minder risico op seksueel geweld.

In 2022 legden we meer dan 1.500 wc's aan en herstelden we meer dan 400 waterpompen. Ook kregen ruim 2.000 mensen voorlichting over schoon water, goede hygiëne en seksuele rechten, leidden we 11 loodgieters op en werden er 6 watercomités opgericht. Via een publiekscampagne bereikten we meer dan 7.500 mensen met voorlichting.

Tracking the Girls

Kenia - Na een periode van ontwikkelen en testen is het eerste jaar van Tracking the Girls voltooid. Dit project omvat een digitale tool waarmee we meisjes kunnen volgen nadat zij een alternatief ritueel voor meisjesbesnijdenis hebben doorlopen. Twee keer per jaar krijgen zij bezoek van een lokale zorgverlener, die hen vragen stelt over gezondheid, welzijn, veiligheid en onderwijs.

Op basis van de antwoorden kunnen we meisjes in nood hulp bieden, en onze programma's aanpassen. Inmiddels staan meer dan 4.200 meisjes geregistreerd. Ook zijn er meer dan 200 lokale zorgverleners getraind in het gebruik ervan. Van de meisjes die een alternatief ritueel voor besnijdenis hebben doorlopen, zijn er inmiddels 1.100 bevraagd. Met de meeste van hen gaat het gelukkig goed: ze zijn gezond en gaan naar school.

Het belang van het blijven volgen van deze meisjes wordt wel bevestigd door de eerste bevindingen: in 2022 zijn via de tool 139 meldingen gedaan over een dreigende besnijdenis, ongewenste zwangerschap, seksueel en gendergerelateerd geweld of het verlaten van school. Via de tool kunnen we deze meisjes opsporen en waar mogelijk aanvullende ondersteuning bieden.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl

Gamechanger

Merin

“Ik dacht dat meisjesbesnijdenis goed was”

Meisjesbesnijdenis was altijd een belangrijke traditie binnen de Masai-stam waar Merin Ole Mushanka (70) vandaan komt.

Als stamoudste is hij een van de invloedrijkste personen binnen zijn gemeenschap. Merin: “Ik wist niet wat meisjesbesnijdenis inhield, we vonden het allemaal normaal en goed.”

“Het was een regel binnen onze cultuur dat ieder meisje besneden moest worden om vrouw te kunnen worden. En het was ongehoord om te trouwen met een onbesneden meisje”, herinnert Merin zich.

“Bijna al mijn dochters zijn besneden. Zodra een van hen volwassen begon te worden, zei ik tegen mijn vrouw dat het tijd was. Mijn vrouw regelde alles dan en ik bemoeide me daar verder niet mee. Nadat het meisje was besneden kwam het hele dorp dit ritueel met ons vieren.”

Een aantal jaar geleden onderwezen de medewerkers van Amref Flying Doctors Merin en de andere stamoudsten over de vele risico's van meisjesbesnijdenis.

“Ik schrok mij kapot toen ik hoorde dat besnijdenis zo enorm pijnlijk is. Ik vond het verschrikkelijk om te horen dat de besnijdenis ernstige, soms zelfs dodelijke bloedingen kan veroorzaken. Ik had nooit nagedacht over de complicaties die kunnen optreden tijdens een latere bevalling. Ik voelde me slecht dat ik dit mijn dochters heb aangedaan. Daarom heb ik, samen met de andere stamoudsten, besloten om met dit gebruik te stoppen. Dit hebben wij ook onze gehele gemeenschap opgedragen.”

Tijdens het alternatieve ritueel voor meisjesbesnijdenis geeft Amref Flying Doctors onderwijs aan zowel jongens als meisjes. Niet alleen over zaken als meisjesbesnijdenis, tienerzwangerschappen en kindhuwelijken maar ook over hun rechten, hun gezondheid en hun eigen lichaam.

Merin heeft ondertussen gezworen nooit meer een van zijn dochters of kleindochters te laten besnijden. “Ik begin steeds beter de voordelen van het alternatieve ritueel te zien. Meisjes maken bijvoorbeeld vaker hun school af. Daardoor hebben zij een grotere kans om later een goede baan te vinden.”

Schoon water, goede hygiëne **Opvallende resultaten**

Gezinnen in Ethiopië, Kenia, Oeganda en Tanzania hebben binnen het FINISH-programma in totaal meer dan 78.000 veilige wc's laten bouwen, waarmee een gezonder leven binnen handbereik ligt. In Ethiopië kregen 44.000 mensen toegang tot veilig drinkwater via 16 nieuwe waterpunten. Op 10 scholen zijn sanitaire voorzieningen gebouwd of gerenoveerd. In Oeganda legden we meer dan 1.500 wc's aan en herstelden we 431 waterpompen. Ook kregen daar ruim 2.000 mensen voorlichting over schoon water, goede hygiëne en seksuele rechten.

 Schoon water, goede hygiëne

Context & actualiteiten

De klimaatcrisis is een gezondheidscrisis, dat is de laatste jaren wel duidelijk geworden. Zo lijdt de Hoorn van Afrika aan de ergste droogte in decennia, waardoor er veel vee is gestorven en mensen hun inkomsten- en voedselbronnen kwijt zijn. Op andere plekken zorgen overstromingen ervoor dat rioolwater het grondwater besmet, waardoor er veel ziektes uitbreken. De zorg voor schoon drinkwater en goed sanitair is daarom dringender dan ooit, en mensen moeten bovendien weerbaarder worden gemaakt tegen klimaatverandering.

Ook gendergelijkheid en sociale inclusie is een groot aandachtspunt. Voor meisjes en vrouwen die menstrueren is toegang tot veilig water en schone wc's immers zeer belangrijk. Maar ook mensen met een beperking, de allerarmsten en ouderen worden buitengesloten - bewust of onbewust. We integreren deze belangrijke ontwikkelingen en onderwerpen in onze activiteiten.

WASH SDG

Diverse landen - Voor een blijvende ontwikkeling in Afrika hebben mensen drinkwater en veilige wc's nodig. Daarom werken we samen met (inter)nationale organisaties aan het WASH SDG-programma. Samen zorgen we voor schoon water, goed sanitair en betere hygiëne in Oeganda, Ethiopië en Tanzania.

Het WASH SDG-programma liep oorspronkelijk af in juni 2022. Vanwege de vertraging die we met name door het coronavirus hadden opgelopen, is het programma verlengd tot en met halverwege 2023.

In Ethiopië timmerde WASH SDG in 2022 hard aan de weg. Er werd vooral ingezet op het trainen van metselaars en het ondersteunen van kleine bedrijven die sanitaire producten leveren, zoals wc's. Daarnaast gaven we trainingen op het gebied van onderhoud en lanceerden we verschillende publiekcampagnes over het belang van schoon water, het gebruik van wc's en handen wassen. Verder kregen 44.000 mensen toegang tot veilig drinkwater via 16 nieuwe waterpunten. Noemenswaardig daarbij is het feit dat 37% van de kosten werd bijgedragen door lokale besturen en inwoners. Ook wordt er hard gewerkt aan een informatie-systeem om de toegang tot water, sanitatie en hygiëne in huishoudens, ziekenhuizen en scholen in kaart te brengen. De verzamelde data helpen de overheid en andere belanghebbenden om de juiste keuzes te maken als het gaat om investeringen en duurzaam beheer op het gebied van water en sanitaire voorzieningen.

In Oeganda is ook veel gebeurd. Er zijn meer dan 70 bijeenkomsten georganiseerd waarbij we 3.600 mensen bereikten met voorlichting. Daarnaast zijn er 680 nieuwe wc's met wasbakken gebouwd. Meer dan 95% van de scholen die bij het programma betrokken zijn, hebben sanitaire voorzieningen aangeschaft zodat kinderen op school hun handen kunnen wassen. Er zijn 24 dorpen 'open defecatie free' verklaard en 14 fondsen opgericht waarbij mensen kunnen sparen en geld kunnen lenen voor sanitaire voorzieningen. Deze fondsen worden voornamelijk gerund door vrouwen.

In Tanzania zijn de activiteiten afgerond. Hier wordt in 2023, net als in Ethiopië en Oeganda, onderzoek gedaan om in kaart te brengen welke impact het programma heeft gehad op de gezondheid van mensen op de lange termijn.

Alle opgedane kennis is aan het einde van het jaar gedeeld tijdens het WASH SDG leer-event voor Afrikaanse landen in de Oegandese stad Entebbe. Daar spraken we bijvoorbeeld over het wegnemen van financiële barrières en de verandering van een subsidie-gerichte 'mindset' naar marktdenken.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl.

 Schoon water, goede hygiëne**WaterStarters**

Kenia – In Kenia heeft 1 op de 4 mensen geen schoon water. Meer dan de helft van de bevolking op het platteland haalt water uit vervuilde meren, rivieren of vijvers. Dit water maakt mensen ziek. Diarree is zelfs doodsoorzaak nummer twee bij kinderen onder de vijf jaar. Samen met MegaGroup wil Amref deze problemen aanpakken onder de naam WaterStarters.

Met WaterStarters geven we Keniaanse mensen in afgelegen gebieden toegang tot schoon drinkwater en ondertussen stimuleren we ondernemers om in water te investeren. Lokale leveranciers leggen waterpunten met zonnepanelen aan en ondernemers beheren deze. De gemeenschap betaalt vervolgens een kleine vergoeding voor het water dat ze gebruiken. Dit doen ze via hun mobiel bij de waterpompen, die voorzien zijn van een betaalsysteem. Deze eigen bijdrage zorgt voor sterk eigenaarschap binnen de gemeenschappen en duurzaamheid van het watersysteem.

Nadat alle contracten met de overheid, ondernemer én alle lokale partners waren ondertekend, konden we in 2022 echt van start in het district Kajiado. Een gigantische truck heeft circa 230 meter diep in de grond geboord om voldoende en schoon water te vinden, om uiteindelijk 2.800 mensen van schoon drinkwater te kunnen voorzien. Ook een school met 800 leerlingen en een klein ziekenhuis krijgen aansluiting op het netwerk. Daarnaast worden lokale zorgverleners opgeleid om voorlichting te geven over schoon water, sanitatie en hygiëne. De constructie van de waterleidingen, kiosken, zonnepanelen en watermeters is begin 2023 verder opgepakt.

De ondernemer

Wie is nu eigenlijk de lokale ondernemer die deze water-business gaat runnen? Hierbij stellen we jullie graag voor aan Philip Salaton!

Philip komt uit Kajiado county en werkt momenteel als dorpsbeheerder voor het provinciebestuur. In deze functie is hij onder andere betrokken bij het mobiliseren en opleiden van bewoners om deel te nemen aan ontwikkelingsprojecten. Daarnaast is hij actief als ondernemer. Hij heeft veel ervaring met waterbeheer in afgelegen gebieden, dus we hoefden hem niet uit te leggen waarom het trainen van zorgverleners cruciaal is voor het laten slagen van dit programma.

Hij geeft aan: “In dit droge land is water goud waard. Ik groeide zelf op in droge gebieden en moest lange afstanden afleggen om water te zoeken voor de familie en het vee, waardoor ik heel goed inzie hoe belangrijk het is om te voorzien in water – op een duurzame manier. Ik ben heel dankbaar en enthousiast over deze samenwerking met WaterStarters.”

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl.

 Schoon water, goede hygiëne**FINISH Mondial**

Diverse landen - Na twee moeilijke corona-jaren was FINISH Mondial in 2022 goed op dreef! Gezinnen in Ethiopië, Kenia, Oeganda en Tanzania hebben nu in totaal meer dan 78.000 veilige wc's laten bouwen, waarmee een gezonder leven binnen handbereik ligt. Dat is 22% meer dan de doelstelling!

Het bijzondere aan FINISH Mondial is dat we niet simpelweg wc's bouwen, maar dat we vraag en aanbod stimuleren. Gezinnen kunnen bij een lokale bank een microlening afsluiten om een wc te laten installeren, waardoor er een markt voor sanitair ontstaat. Dat maakt het project bij uitstek duurzaam. Het bijzondere: het lukt de overgrote meerderheid van de deelnemers om hun lening binnen de termijn terug te betalen. En omdat mensen zelf in de wc investeren, worden deze ook goed onderhouden. De ontlasting wordt bovendien verwerkt, onder meer tot mest. Dat maakt het project ook nog eens circulair.

Dit alles biedt grote gezondheidswinst. Een veilig toilet zorgt ervoor dat er geen vliegen zijn die ziektes overbrengen en dat uitwerpselen niet in het grondwater komen, waar ze drinkwater kunnen besmetten. Vrouwen en meisjes die thuis naar de wc kunnen, worden bovendien minder blootgesteld aan (seksueel) geweld. De wc's zijn zo gebouwd zodat ze zware regenbuien kunnen doorstaan.

Schoon water en goede hygiëne in en rond de school

Ethiopië - In Ethiopië heeft slechts 27% van de bevolking schoon drinkwater, 5% beschikt over een wc. Het gebrek aan deze voorzieningen heeft grote gevolgen voor de gezondheid én de ontwikkeling van de bevolking. Met name meisjes betalen de prijs. Zij kunnen niet naar school omdat ze water moeten halen. Ook missen ze veel lesuren omdat ze zichzelf niet kunnen verschoenen tijdens hun menstruatie. Wij pakken dit probleem aan met het programma Schoon water en goede hygiëne in en rond de school.

Met succes, want in 2022 zijn op vier scholen bestaande faciliteiten gerenoveerd en op zes scholen zijn nieuwe faciliteiten gebouwd. Voor meisjes werd het bovendien makkelijker om aan maandverband te komen, omdat we de lokale productie en verkoop van wasbare maandverband stimuleren. Kleine ondernemingen maken en verkopen dit maandverband in (de buurt van) school. Ook spreekt Amref met beleidsmakers en sleutelfiguren in de gemeenschap over het belang van goede hygiëne en adequate toiletten voor meisjes.

Klimaat en gezondheid

Kenia & Ethiopië - Dit pilotproject van Amref, waarmee we anticiperen op de gevolgen van klimaatverandering, is in 2022 van start gegaan. Na een lastige start, door vertraging bij het ondertekenen van de contracten, zijn we nu gelukkig echt begonnen.

Zo zijn er in Ethiopië 20 biogastoeilotten gebouwd. Huishoudens kunnen het gas dat hierbij vrijkomt gebruiken om mee te koken, waardoor ze geen hout hoeven te gebruiken. Dat is belangrijk, want het verbranden van hout, waarbij fijnstof vrijkomt, is schadelijk voor het milieu en de gezondheid.

In Kenia zijn bovendien leerkringen opgezet waarin alle groepen van de gemeenschap vertegenwoordigd zijn, om gezamenlijk tot oplossingen te komen voor de problemen die klimaatverandering teweeg brengt. Als ze er niet uitkomen, ondersteunen wij hen, onder meer door problemen onder de aandacht te brengen van de overheid.

In beide landen wordt verder weerdata verzameld, om analyses te kunnen maken die vergeleken worden met ziektepatronen. Op die manier kunnen we hopelijk voorspellen welke ziektes de komende periode de kop zullen opsteken. Ziekenhuizen kunnen zich dan voorbereiden. Daarnaast worden ambtenaren en lokale zorgverleners getraind op omgang met de gevolgen van klimaatverandering.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl.

“Ik ben zo blij met onze bron, ik kan elke dag wel dansen!”

Gamechanger Margaret

Margaret Kazembe en haar kinderen waren aan de lopende band ziek. Diarree, schurft, hardnekkige ooginfecties: het één was nog niet genezen of het volgende diende zich alweer aan. Tot er in haar dorp een waterpunt werd aangelegd en die gezondheidsklachten als sneeuw voor de zon verdwenen. “Ik ben zo blij met onze bron, ik kan elke dag wel dansen!”

Ziek zijn is voor de meeste mensen in Malawi méér dan vervelend; het kan iemands leven kapot maken. Ook als het gaat om iets onschuldigs als diarree. Kijk maar naar Margaret, die samen met haar man een kleine boerderij heeft in het dorp Moliha. De producten die dat oplevert, zijn hun enige bron van inkomsten. “Maar vaak kon ik mijn werk niet doen. Omdat ik zelf ziek was, of omdat ik met mijn dochter naar een ziekenhuis moest, dat ver van ons dorp ligt. Zij had lange tijd last van trachoom, een ernstige oogziekte die je krijgt van vervuild water.”

Klimaat

De problemen werden ernstiger naarmate het in Malawi, als gevolg van de klimaatcrisis, droger werd. “We moesten steeds verder lopen om aan water te komen. Soms stonden mijn dochters en ik al om 04.00 uur 's nachts op om bij de dichtstbijzijnde waterbron te komen. Dat was nodig om ons te kunnen wassen en ontbijt te maken. Als het al lukte om de kinderen op tijd op school te krijgen, waren ze tijdens de lessen vaak moe.”

Minstens even pijnlijk: Margaret wist dat zij en haar kinderen ziek zouden worden van het water waar ze zo ver voor moesten lopen. “Die bron werd ook gebruikt door en voor dieren.” Maar ze hadden geen keuze. Leven zonder water is immers helemaal onmogelijk.

Geschenk uit de hemel

Het nieuws dat Amref in haar dorp een waterbron zou aanboren, kwam als een geschenk uit de hemel. “Het is zo fijn om te zien hoeveel beter het met mijn kinderen gaat.” Ze voelt zich er bovendien verantwoordelijk voor dat de bron goed blijft functioneren. Daarom werd ze secretaris van de watercommissie die in Moliha werd opgericht. Iets wat haar ligt, want ze is vrolijk en sociaal. 's Avonds bijkletsen bij de waterbron is inmiddels een ritueel geworden, meestal in gezelschap van haar jongste zoon. “Het leven was ongelukkig, dat is het nu niet meer.”

Meer goed opgeleide zorgverleners **Opvallende resultaten**

Er studeerden **1.500 studenten** aan de Amref International University in Nairobi en **ruim 200 studenten** behaalden hun diploma. We ontwikkelden **35 geaccrediteerde cursussen** voor de bijscholing van verpleegkundigen in Zambia, waar ruim **300 verpleegkundigen** al mee zijn gestart. We leidden ruim **1.000 lokale zorgverleners** op via ons mobiele platform Leap en nog eens **1.700** op locatie. Ook zorgden we ervoor dat de kennis van bijna **30.000 zorgverleners** uit diverse Afrikaanse landen werd bijgespijkerd.

Meer goed opgeleide zorgverleners

Context & actualiteiten

Er zijn veel factoren die invloed hebben op de beschikbaarheid van goed opgeleide zorgverleners. Zo heeft de klimaatcrisis impact: extreme weersomstandigheden als droogte en overstromingen verslechteren in veel gebieden de werk- en levensomstandigheden, met migratie van zorgverleners tot gevolg. Lokale zorgverleners hebben bovendien nieuwe kennis nodig om met ziektes om te gaan die aan het klimaat gerelateerd zijn.

Een ander punt is ook hier gendergelijkheid en sociale inclusie. Vrouwen voeren vaker onbetaalde zorgtaken uit, terwijl ze met de juiste ondersteuning kunnen doorgroeien tot betaalde en leidinggevende rolmodellen. Met de juiste training kunnen lokale zorgverleners bovendien een transformatieve rol spelen in het gesprek over belangrijke uitdagingen. Neem bijvoorbeeld de besluitvorming rond de vraag of een vrouw al dan niet in een ziekenhuis bevalt, waarbij de man nog steeds vaak de doorslaggevende stem heeft. Of de beschikbaarheid van anticonceptie voor jongeren, zonder dat daar een moreel oordeel aan wordt geplakt.

Digitaal leren Ethiopië

Ethiopië – Voor de coronacrisis vond onderwijs in Ethiopië nog vooral plaats in de klaslokalen. Ons onderzoek uit 2020 liet zien dat zorgverleners veel interesse hadden in digitale leermiddelen en dat opleidingsinstituten graag online onderwijs wilden aanbieden. Dit biedt veel voordelen: we kunnen meer zorgverleners bereiken in een kortere tijd, tegen lagere kosten.

Voor zorgverleners zijn er ook grote voordelen: ze kunnen studeren op een moment dat hun goed uitkomt en hoeven niet weg uit hun gemeenschappen, waardoor zij de hard nodige zorg kunnen blijven bieden.

In 2022 hebben we grote voortgang geboekt met de verdere ontwikkeling van Leap, onze mobiele applicatie voor het opleiden van zorgverleners. We ontwikkelden een smartphone app die ook geschikt is voor rijkere media, zoals video's en foto's. Ook gebruiken we Leap nu om naast lokale zorgverleners, ook jongeren meer te leren over seksuele gezondheid en moeder- en kindzorg. We zijn dankbaar voor de steun van de Elsevier Foundation.

Leren voor Leven

Zambia – In Zambia overlijdt 1 op de 400 moeders bij de geboorte. De belangrijkste oorzaak: het tekort aan goed opgeleide verlos- en verpleegkundigen. In 'Leren voor Leven' richten we ons op zowel het bijscholen als opleiden van verlos- en verpleegkundigen in Zambia. Zo pakken we de twee grootste uitdagingen aan: het chronische tekort aan zorgpersoneel, én het vergroten van de kennis onder bestaande zorgverleners. Dit laatste is hard nodig, want 60% van de bestaande zorgverleners moet bijgeschoold worden om het diploma te kunnen behouden. Onze methode: blended learning, een combinatie van e-learning en praktijkbegeleiding.

In 2022 richtte Leren voor Leven zich vooral op het ontwikkelen van lesmateriaal. Samen met de Zambiaanse beroepsvereniging voor verpleegkundigen ontwikkelden we cursussen, die worden aangeboden op ons digitale leerplatform Jibu. Er staan nu 35 geaccrediteerde cursussen klaar voor de bijscholing van verpleegkundigen. We werkten bovendien samen met 28 opleidingsinstituten voor de uitrolfase. Momenteel zijn er 332 verpleegkundigen gestart met de opleiding via Jibu.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl

Leap

Diverse landen - Om het grote tekort aan goed opgeleide zorgverleners in Afrika te vermindern, geloven wij dat er een vernieuwende aanpak nodig is. Met ons mobiele platform Leap leiden wij zorgverleners op. Via hun eigen mobiele telefoon kunnen zij eerder geleerde kennis herhalen en nieuwe kennis opdoen. Zo vaak als ze zelf willen, op momenten dat het hun uitkomt en in hun eigen tempo. Zo bereiken we méér zorgverleners én worden zij door hun scholing minder lang uit hun werk gehaald. Bovendien spelen kosten zoals vervoer, huisvesting en teruggang in salaris vanwege studietijd geen rol. In 2022 trainden we ruim 1.000 lokale zorgverleners via het mobiele platform.

De afgelopen 10 jaar hebben we Leap, Amref's innovatieve leerplatform, volop ingezet om lokale zorgverleners te trainen. Als positief neveneffect verzamelden we in deze periode een enorme hoeveelheid data. Momenteel wordt deze niet optimaal benut en dat is zonde, want we geloven dat we er belangrijke inzichten uit kunnen halen. Maar waar begin je, als je zo'n berg gegevens hebt? Om ons te helpen een beeld te krijgen, zijn we met steun van de Elsevier Foundation een samenwerking gestart met DataKind: een organisatie die zich richt op het benutten van de kracht van data om sociale impact te creëren. Samen met hun experts gaan we proberen een antwoord te krijgen op vragen als 'helpt een Leap-training zorgverleners bij het doorverwijzen van patiënten?'

Amref International University

2022 was een belangrijk jaar voor de Amref International University (AMIU). Zo is begonnen met de bouw van een nieuwe campus nabij de Keniaanse hoofdstad Nairobi, waarvoor de grond door de president Kenyatta beschikbaar is gesteld. Dit jaar werden er vijf nieuwe opleidingen geaccrediteerd en kwamen er ruim 800 nieuwe studenten binnen voor het volgen van een medische opleiding. Aan het einde van het jaar studeerden er 1.500 studenten aan de universiteit. Een groep van ruim 200 studenten behaalde het diploma!

Zorgverleners op Kracht

Zambia - De coronapandemie zette het tekort aan goed opgeleide zorgverleners nog extra op scherp. In 2022 begonnen we daarom met het programma Zorgverleners op Kracht. Het programma richt zich vooral op het belang van vaccineren, omdat we tijdens de coronapandemie zagen dat er enorme (logistieke) uitdagingen waren bij het aanbieden van vaccinaties in afgelegen gebieden. Ook vertraagt de beperkte beschikbaarheid van getraind personeel het inenten. Door deze vertragingen verloopt de houdbaarheidsdatum van de vaccinaties voordat ze de meest kwetsbaren kunnen bereiken.

Met Zorgverleners op Kracht versterken we de basiszorg, zodat er goede betaalbare medische hulp komt voor iedereen en de bevolking weerbaarder wordt, ook voor een volgende pandemie. Dit programma vindt plaats in vier districten in de noordelijke provincie Luapula. In 2022 zat het programma nog in de opstartfase en werden alle voorbereidingen getroffen. Het doel is om binnen een periode van twee jaar 600 lokale zorgverleners te trainen, waarna zij voorlichting en gezondheidseducatie geven aan de bevolking. Ook de 60 supervisors worden getraind, zodat zij de zorgverleners goed kunnen begeleiden. We werken samen met het ministerie van Volksgezondheid, het agentschap voor Volksgezondheid van de Afrikaanse Unie (Africa CDC) en Smart Zambia, een organisatie die zich bezighoudt met digitale oplossingen.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl

Gamechanger

Verloskundige Hellen

“Kennis is een krachtig hulpmiddel”

“Een paar maanden geleden werd een bewusteloze zwangere vrouw de afdeling binnengereden,” vertelt de 25-jarige verloskundige Hellen Hadia. “Ze was thuis al uren aan het bevallen. We deden verwoede pogingen om haar leven te redden, maar de moeder had te veel bloed verloren. De moeder en de baby hebben het allebei niet gered. Dat is de pijnlijkste herinnering die ik heb. Het heeft mijn hart gebroken.”

In Zuid-Soedan is de kindersterfte hoog: op elke 100.000 baby's sterven er 1.150 voor hun eerste levensjaar. De meest voorkomende reden is een bloeding na de bevalling, waarbij vrouwen te ver weg wonen om op tijd bij het ziekenhuis te komen. Als jong meisje wilde Hellen altijd al verloskundige worden. Ze had gezien wat vrouwen in haar gemeenschap doormaakten en wilde deel uitmaken van de verandering.

“Kennis is een krachtig hulpmiddel”, zegt Hellen. “Mensen in mijn gemeenschap hebben vaak niet de kennis om de juiste beslissing te nemen.” Hellen zit momenteel in haar laatste jaar van haar opleiding tot verloskundige aan het Maridi Health Sciences Institute, maar werkt ook als verloskundige in opleiding in het grootste ziekenhuis van de staat. “Het instituut is niet alleen nuttig voor ons hier in de gemeenschap, maar ook voor Zuid-Soedan als land”, zegt ze. Het vergroot namelijk het aantal opgeleide zorgverleners.

“Soms ben ik alleen of zijn we met z'n tweeën op de kraamafdeling, en heb ik vijf zwangere vrouwen die aan het bevallen zijn,” zegt ze. “Terwijl ik ook graag de moeders thuis bezoek tijdens hun zwangerschap, én hen een paar weken na de bevalling blijf volgen. Dat helpt enorm bij het verminderen van infecties en het op tijd identificeren van complicaties. Vrouwen mogen een meer prominente stem krijgen en kans verdienen om hun eigen beslissingen te maken, vind ik.”

Medische zorg voor iedereen **Opvallende resultaten**

8.000 vrouwen in het Keniaanse Kakamega sloten een nieuwe **zorgverzekering** af. Hun gezinsleden zijn meeverzekerd, waardoor **24.000 mensen kunnen rekenen op goede, betaalbare zorg**. We leidden in totaal **2.600 lokale zorgverleners op en verbeterden de kwaliteit van zorg in 89 ziekenhuizen** in dit gebied. Daarnaast troffen we voorbereidingen voor de opschaling en uitrol van twee projecten.

Medische zorg voor iedereen

Context & actualiteiten

De beschikbaarheid en betaalbaarheid van medische zorg is afhankelijk van een heel aantal factoren, die aan verandering onderhevig zijn. Zo begint de opwarming van de aarde ook op dit vlak zijn tol te eisen. Droogte en overstromingen leiden er op het platteland bijvoorbeeld toe dat mensen minder schoon water tot hun beschikking hebben, waardoor ze sneller ziek worden. Daardoor stijgen hun zorgkosten, terwijl hun inkomsten door diezelfde droogte zijn gedaald. Zorgsystemen raken bovendien overweldigd doordat er nieuwe ziektes bijkomen.

Amref besteedt verder veel aandacht aan gendergelijkheid en sociale inclusie. Dit is hard nodig, want er zijn nog steeds minder vrouwen dan mannen werkzaam in betaalde banen, vooral in hogere en leidinggevende functies. Er wordt daarvoor veel vóór vrouwen en andere gemarginaliseerde groepen besloten, zonder dat zij daar een stem in hebben. Daarnaast belemmert genderongelijkheid meisjes en vrouwen om toegang te krijgen tot gezondheidsinformatie en –zorg: zij hebben weinig bewegingsvrijheid, een beperkte toegang tot financiële middelen en hun alfabetiseringspercentage is lager. Naast vrouwen zijn ook jongeren erg belangrijk. Het is immers onmogelijk om te werken aan goede zorg voor iedereen, zonder dat deel van de bevolking – dat 75% telt! – erbij te betrekken.

Samen sterk: zorg voor iedereen in Makueni en Migori

Kenia - Sinds 2017 werken Amref en Philips samen met lokale overheden aan een geïntegreerd zorgmodel in ziekenhuizen, waarmee we het stelsel op een duurzame manier willen verbeteren. Tot en met 2021 liep dit project in het Keniaanse district Makueni, met veel succes: meer mensen wisten er het ziekenhuis te vinden, meer zwangere vrouwen kregen prenatale onderzoeken en het aantal vrouwen dat in de veilige omgeving van een ziekenhuis beviel, steeg met maar liefst 80%.

Daarom was het tijd om op te schalen. In 2022 onderzochten we de haalbaarheid van het project in het district Migori. De verkiezingen in Kenia zorgden hier echter voor vertraging. In district Bungoma had de verkiezingsuitslag juist een positief effect. De nieuwe gouverneur zocht na zijn aantreden actief contact met Amref. Nu de verkiezingen achter de rug zijn, gaan we in 2023 in volle vaart vooruit in Bungoma én Migori, zonder Philips, maar mét de lokale overheden.

Tekeleza

Kenia - Het doel van het Tekeleza project is moeder- en kindzorg verbeteren met behulp van bewezen technologische oplossingen. We geven voorlichting aan zwangere vrouwen, leiden verloskundigen en lokale zorgverleners op, voorzien gezondheidsklinieken van de juiste kennis en middelen zoals mobiele echoapparaten, verzamelen data en versterken het systeem van zorgfinanciering. Daarmee werken we samen met moeders, lokale zorgverleners, professionele medici, overheid, zorgverzekeraars en partners zoals Philips en Health[e] foundation. Ondanks de verkiezingen in Kenia hebben we het afgelopen jaar de contracten met de lokale overheden in drie deelgebieden getekend. Daarnaast is al het opleidingsmateriaal ontwikkeld, zowel voor face-to-face- als voor mobiele trainingen. Het komende jaar worden drie ziekenhuizen verbeterd en zorgverleners en verloskundigen opgeleid.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl

i-PUSH

Kenia - Voor veel mensen in Afrika is gezondheidszorg een luxe. Tegelijkertijd is er ook veel vooruitgang. Zo heeft de opkomst van de mobiele telefoon tot een ongekennde revolutie geleid. Amref Flying Doctors en PharmAccess hebben in 2022 i-PUSH (Innovatie Partnership for Universal Sustainable Healthcare) afgerond en daarmee het doel bereikt om goede zorg direct beschikbaar te maken voor vrouwen en hun gezinnen via hun mobiele telefoon.

In 2022 sloten 8.000 vrouwen in het Keniaanse Kakamega zich aan bij een zorgverzekering. Hun gezinsleden zijn meeverzekerd, waardoor 24.000 mensen nu kunnen rekenen op goede, betaalbare zorg. Omdat deze vrouwen de premie zelf niet kunnen opbrengen, overtuigden we de lokale overheid ervan hun premie te betalen. In totaal sloten 65.717 vrouwen zich in het kader van i-PUSH aan bij een zorgverzekering. Inclusief hun gezinsleden zijn nu 144.458 mensen verzekerd voor zorgkosten.

Tevens leidden we in 2022 de laatste 60 zorgverleners op, waarmee we ons totaaldoel van 2.600 opgeleide zorgverleners ruimschoots hebben behaald. Deze zorgverleners geven de gezinnen voorlichting, ze behandelen veelvoorkomende ziektes en sturen mensen door naar een ziekenhuis als dat nodig is. Het is bovendien wettelijk geregeld dat deze zorgverleners, die zich als vrijwilliger aanmeldde, een maandelijkse toelage en een eigen verzekering ontvangen van de overheid. Ook hebben we 89 ziekenhuizen geholpen bij het verbeteren van hun faciliteiten.

i-PUSH is een droomfondsproject van de Nationale Postcode Loterij. We zijn de Nationale Postcode Loterij en alle deelnemers erg dankbaar voor het mogelijk maken van deze droom.

Kijk voor een toelichting op onze projecten op www.amref.nl

ANC/FP

“De echo redt levens”

Gamechanger

Mary Grace

“Ik hou van mijn werk, omdat ik het geluk van zoveel moeders heb kunnen beïnvloeden. Een zwangerschap is een reis waarbij we aanstaande moeders begeleiden. Tijdens deze reis mag zij haar leven niet verliezen, en haar baby evenmin. Door het echoapparaat hebben we al zoveel moeders kunnen helpen om veilig te bevallen. Dat maakt me ongelooflijk gelukkig.”

Mary Grace (39) is verloskundige in een gezondheidskliniek in het westen van Kenia. Het is een kleine faciliteit gericht op moeder- en kindzorg, en sinds enkele jaren beschikt Mary Grace over een echoapparaat.

“Ik ben door Amref opgeleid tot sonograaf. We oefenden weken lang met zwangere vrouwen, totdat we wisten hoe we de bewegingen van de foetus, de hartslag, het geslacht, de diameter enzovoort konden detecteren. Dat we hier echo's kunnen maken, heeft een enorm verschil gemaakt: we kunnen nu complicaties in een vroeg stadium diagnosticeren, wat essentieel is om lastige bevallingen te voorkomen.

Voorheen, als we vermoedden dat een moeder meer hulp nodig had dan we haar konden geven, verwezen we haar naar een groter ziekenhuis voor een echo. Maar de moeders gingen meestal niet: ze konden zich geen check bij een groter ziekenhuis veroorloven, en het vervoer om daar te komen evenmin. Pas tijdens een bevalling kwamen we er dan bijvoorbeeld achter dat een baby in stuitligging lag. We hebben gevallen gehad waarin

een vrouw of haar baby stierf tegen de tijd dat we een voertuig hadden om haar naar de stad te brengen. Dat kunnen we nu voorkomen.”

Mary Grace is de enige verloskundige in de kliniek die is opgeleid om het echoapparaat te gebruiken. “In deze faciliteit hebben we één draagbaar echoapparaat, één tablet om de resultaten te zien en ik ben de enige die het kan gebruiken. Moeders moeten nu langer wachten, of terugkomen naar de instelling als ik er niet ben. Het zou geweldig zijn als er meer opgeleide verpleegkundigen en apparaten zouden zijn, zodat we meer moeders kunnen helpen, en als dit ook beschikbaar zou zijn in andere kleinere ziekenhuizen.”

Onderzoek en bewijsvoering

Bewijsvoering voor het effect van onze projecten in Afrika heeft een centrale plek in ons werk. We onderzoeken voortdurend hoe we onze programma's zo doelmatig mogelijk kunnen inzetten. We leren van nieuwe inzichten en passen waar nodig onze aanpak aan.

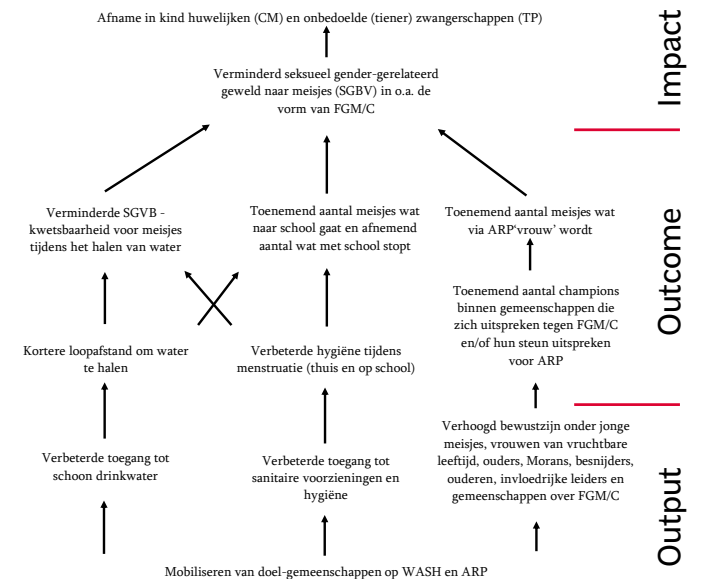
Voor elk thema is de afgelopen jaren uitgestippeld hoe we onze doelen willen behalen en welke stappen we dan moeten zetten en meten. Hiermee wordt het makkelijker om afzonderlijke projecten binnen dezelfde thema's met elkaar te verbinden. Uiteindelijk dragen we met alle thema's bij aan gezondere mensen in Afrika die zich duurzaam kunnen ontwikkelen. Zie de *theory of change* op pagina 13.

Dashboards zijn daarbij een belangrijk middel: ze brengen cijfers en informatie bij elkaar en maken die inzichtelijk. Ook de voortgang van verschillende projecten wordt erin samengepakt en inzichtelijker gemaakt. Dat maakt het leveren van getallen over het bereik van Amref een veel minder tijdrovende klus, voor ons en voor onze Afrikaanse collega's.

Samen met een aantal masterstudenten en net afgestudeerden hebben we daarnaast diverse studies gedaan om meer inzicht te krijgen in de modellen achter onze thema's: wat bepaalt respectvolle kraamzorg?, hoe werkt de integrale aanpak tussen water, sanitair en hygiëne (WASH) en het bestrijden van meisjesbesnijdenis?, en welke effectiviteit heeft Jibu (het digitale leerplatform voor verpleegkundigen)?. Deze studies helpen ons om de projecten te verbeteren door reflectie op bestaande data.

De studies geven ons daarmee richting. Zo willen we meer vergelijkend data-onderzoek gaan doen, om de effectiviteit en kost-effectiviteit beter in beeld te krijgen. Ook zijn we geïnteresseerd in de effecten die betere water- en sanitaire voorzieningen kunnen hebben op het voorkomen van onder meer meisjesbesnijdenis.

Wanneer projecten over een lange periode zijn geïmplementeerd, kijken we ook naar de langetermijn- en hogere effecten waaraan we hebben bijgedragen: de impact. Zo'n evaluatie wordt het beste door derden uitgevoerd om de onafhankelijkheid te garanderen. Voor het 6-jarige i-PUSH programma weten we daardoor dat het programma erg succesvol was in het aanhaken van vrouwen en hun gezinnen op zorgverzekeringen; zij iets vaker de kliniek bezochten als ze ziek waren en daar dan minder uit eigen zak voor moesten betalen (ook voor medicijnen). Vooral voor volwassen vrouwen en (jonge) kinderen daalden de zorguitgaven. Ook bleek dat er door i-PUSH (significant) meer vrouwen dan mannen bij ziekte op zoek gingen

naar formele zorg. Dit is een belangrijk resultaat, want i-PUSH richtte zich specifiek op vrouwen van reproductieve leeftijd omdat vrouwen in Kenia niet altijd zelf kunnen besluiten of ze zorg willen inschakelen. Daarmee zijn nog niet alle belemmeringen naar de toegang tot zorg uitgeschakeld:

de onderzoekers concludeerden namelijk dat de impact van i-PUSH op het zoeken naar zorg sterk afhankelijk is van de afstand tot het door i-PUSH aangewezen ziekenhuis. Ook werd er helaas geen verschil ontdekt tussen controle- en interventiegroep wat betreft het zoeken naar zorg (formeel en informeel) om preventieve redenen, zoals prenatale zorg of controlebezoeken.

Outcome Harvesting, een methode waarmee we projectresultaten verzamelen, was ook dit jaar een belangrijk onderwerp. We hebben de video's die in onze trainingen worden gebruikt, vertaald in het Frans voor de West-Afrikaanse landen en

hebben verschillende workshops verzorgd in diverse Afrikaanse landen om hier samen meer over te leren.

Door dit alles wisten we mooie resultaten te vieren en verhalen over veranderingen op te tekenen. Zo kon het Ethiopische team van Power to You(th) als resultaat (*outcome*) delen dat op 6 juni 2022 een gerespecteerde dorpeling en boer in de regio Bahirdar Zuria zich na een training hard was gaan maken voor de jongeren in zijn dorp. Hij richtte een comité op waar zij terecht kunnen met problemen en geeft jongeren voorlichting over hun rechten. Inmiddels weten meisjes die tegen hun zin uitgehuwelijkt dreigen te worden hem te vinden. Drie kindhuwelijken zijn daardoor voorkomen, en waarschijnlijk volgen er meer!

In de zomer spraken we met collega's uit alle landen uitgebreid over de vraag wat we kunnen verbeteren om onze programma's

te versterken. Terugkerend hierbij zijn de kwesties: doen we de juiste dingen en doen we de dingen juist?

Zo houden we aandacht voor de langetermijnresultaten en duurzaamheid van ons werk.

Voor een aantal grote programma's zal 2023 een reflectiejaar zijn waarbij we een uitgebreide tussentijdse evaluatie uitvoeren in meerdere landen. In 2022 hebben we de voorbereidingen hiervoor getroffen, onder meer door het ontwikkelen en afstemmen van plannen en tools om in 2023 op een participatieve wijze, waar relevant samen met jongeren, terug te kijken en te leren, om zo nog meer en betere resultaten te kunnen behalen.

Onze belanghebbenden

Amref Flying Doctors krijgt financiële steun van bedrijven, het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nationale Postcode Loterij, stichtingen en bijna 100.000 donateurs. Daar zijn wij heel blij mee. Zij maken ons werk in Afrika mogelijk.

Partijen samenbrengen

We zijn altijd actief op zoek naar (strategische) partners, zoals andere ontwikkelingsorganisaties, kennisinstituten, bedrijven en overheidsorganisaties als het ministerie van Buitenlandse Zaken. Naar partners dus, die verschillende maatschappelijke gebieden vertegenwoordigen en ons werk kunnen aanvullen, ondersteunen en verrijken. Bundeling van krachten heeft ook de specifieke aandacht van het ministerie van Buitenlandse Zaken: in publiek-private verbanden werken overheid en bedrijven langdurig samen aan kwaliteitsprojecten. Zoals ook aan projecten die de handel en ontwikkeling in Afrika stimuleren. Hierbij is het onze rol om alle relevante partijen samen te brengen, speciaal gericht op de verbetering van de gezondheid van Afrikaanse meisjes en vrouwen.

Netwerken

We nemen daarnaast deel in nationale en internationale netwerken. Samen met onze partners bundelen we de aanwezige kennis, menskracht en talenten. Dit heeft uiteraard het grote voordeel dat we met extra slagkracht aan onze gezamenlijke doelen kunnen werken. De netwerken hebben een sterke stem bij overheden en internationale organisaties. Wij zijn onder meer lid van: Communities at the Heart of UHC, de Dutch Global Health Alliance, het End FGM EU Network, Goede Doelen Nederland, de Health Finance Coalition, het Netherlands Water Partnership, Partos, Share-Net, het SRGR-platform en WO=MEN.

Met dank aan...

Iedereen die zich in het afgelopen jaar voor een gezond en sterk Afrika heeft ingezet of er op de een of andere manier bij betrokken is geweest, danken wij hartelijk voor hun steun!

A.C. Vos-v.d. Kwast Stichting, Anna Muntz, Stichting Aqua for All, Better Future, Bosker Cardio B.V., Bouwhuis Bouwtechniek B.V., Diakonie Prot. Gemeente, Daniël Lippens, Dr2, Dunea Duin & Water, Elsevier Foundation, FMO, Fundatie Progres, Invest International, Fonds Klinkerpad, IG&H, Kok Houtagenturen, LTP, Made Blue, Marie-Stella-Maris Foundation, Medas B.V., MegaGroup, ministerie van Buitenlandse Zaken, Moyee Coffee, Nationale Postcode Loterij, Netafim B.V., N.P.C.

Dochters van O.L.V. van het Heilig Hart, Onze Lieve Vrouwe Stichting, ORTEC, Otten-Philips fonds, PG Krafft Stichting, Philips, Philips Foundation, RAI Amsterdam (InterClean & Aquatech), RGA International Reinsurance Company dac, Royal Schiphol Group, Salesforce, Stichting 75 jaar NBB, Stichting DOB Tree, Stichting H.A.J. Bekhuis, Stichting Hentina Backer, Stichting Iena, Johannes Stichting, Stichting Jacoba van Wassenaer Fonds, Stichting Mebi, Stichting Middelbusker-Stevens,

Stichting N. van Ballegooijen Fonds, St. Pierre Fourier, Stichting Retourschip, Stichting Roer, Stichting Van Lennep-Bartel, Stichting Water for Life, Spoedtest.nl, Tiny en Anny van Doorne Fonds, TNO, Van der Meer-Boerema Stichting, Verdonck Klooster & Associates, Vogelgezag Foundation, VvAA Groep B.V., Wavin, Zeeuw & Zeeuw, Zermelo Software B.V., leden van de Amref Business Club, onze ambassadeurs Saskia Noort, Sosha Duysker en de bijna 100.000 donateurs.

Fondsenwerving

Ons werk is alleen mogelijk dankzij de steun van mensen en organisaties die een gezond en sterk Afrika een warm hart toedragen. We zijn erg dankbaar voor alle bijdragen. Ook in 2022 wisten talrijke donateurs, bedrijven, stichtingen en andere gulle gevers ons te vinden.

Particuliere fondsenwerving

Ons werk is alleen mogelijk dankzij de steun van mensen en organisaties die een gezond en sterk Afrika een warm hart toedragen. We zijn erg dankbaar voor alle bijdragen die we in 2022 mochten ontvangen van donateurs, bedrijven, stichtingen en andere gulle gevers.

Voor het eerst sinds het uitbreken van de coronacrisis waren we vorig jaar weer in de gelegenheid om een donateursbijeenkomst te organiseren. Belangrijk, want dat is een moment waarop we kunnen laten zien wat de impact is van ons werk aan de mensen die dat mogelijk maken. Op vrijdag 4 november verzamelde een groep donateurs zich in het hoofdkantoor van onze partner, de Nationale Postcode Loterij, in Amsterdam. Daar ontmoetten ze onder anderen de Keniaanse verloskundige Jemimah, die vertelde over de uitdagingen die ze in haar werk tegenkomt en over de verbeteringen die ze óók ondervindt.

We ontvingen veel steun van donateurs naar aanleiding van onze brief over de extreme droogte in Kenia. Ook zetten in 2022

ongeveer 50.000 mensen hun handtekening onder ons manifest tegen meisjesbesnijdenis.

In 2022 ontving Amref Flying Doctors bovendien maar liefst €832.863 uit nalatenschappen. We zijn iedereen zeer dankbaar voor deze bijzondere steun! Onze overige inkomsten vanuit donateurs stegen, ondanks de inflatie en energiecrisis, naar ruim €9 miljoen. Het aantal vaste donateurs dat ons steunt via een automatische machtiging liep op naar ruim 49.000.

Onze donateurs zijn bovendien erg tevreden over de organisatie in haar geheel. Amref werd in 2022 beoordeeld met een gemiddeld rapportcijfer van 8,8. Ook groeide onze score op loyaliteit – waaraan we kunnen meten of mensen van plan zijn om Amref lang te blijven steunen. Daar zijn we heel blij mee!

Via onze papieren kwartaalnieuwsbrief 'Afya Bora Afrika' ('Goede gezondheid Afrika') en de maandelijkse e-mailnieuwsbrief hielden we onze donateurs ook in 2022 op de hoogte van ons werk.

Particuliere donateurs

€9.057.000

Rapportcijfer

8,8

Een quote van onze donateur Agnes die Amref in haar testament heeft opgenomen:

'Wij steunen Amref Flying Doctors, want dan weten wij zeker dat het geld goed wordt besteed.'

Ylann Schemm, Executive Director Elsevier Foundation, partner sinds 2016:

“Amref is such a versatile, impressive and ever evolving organization! Our partnership with Amref has continued to evolve over the past 7 years from nursing apps for continuing education to supporting health innovation accelerators and most recently building capacity around data science. We're proud to partner with an organization leading healthcare innovation in Africa.”

Donatie VvAA

€297.313

Ondersteuning van Made Blue

€250.000

Zakelijke fondsenwerving

Ondanks de economische tegenwind van afgelopen jaar hebben onze partners ons op geweldige manier ondersteund. In financieel opzicht, maar ook door ons bij te staan met kennis en door onze zichtbaarheid te vergroten.

Schiphol

Zo organiseerden we samen met Schiphol weer verschillende activiteiten om aandacht te vragen voor ons werk. In de zomer waren we actief op Schiphol Plaza, waar we gesprekken voerden met reizigers over de extreme droogte in het oosten van Afrika. Wie besloot ons met een maandelijks overboeking te steunen, kreeg een waterfles van onze partner Made Blue cadeau. Op die manier wisten we ruim 100 nieuwe donateurs aan ons te binden.

Vijf medewerkers van Schiphol deden dit jaar bovendien mee aan de Africa Classic. Dat leverde maar liefst €44.496 op! Aan

het einde van het jaar werden de altijd populaire kerstsokken verkocht. Daarmee haalden medewerkers van de luchthaven €3.662 op voor het opleiden van zorgverleners in Afrika.

Daarnaast organiseerden we op Schiphol een seminar. Experts Sarah Spronk (senior beleidsmaker Ministerie van Buitenlandse Zaken), Githinji Gitahi (internationale CEO van onze moederorganisatie Amref Health Africa) en Tobias Rinke de Wit (Professor Global Health) spraken over het onderwerp: wat kunnen we in Nederland leren van de pandemie-aanpak in Afrika?

VvAA

Onze geweldige partner VvAA heeft ons in 2022 weer op allerlei manieren gesteund. Zo konden we onze projecten in Kenia en in Zambia mede dankzij hun betrokkenheid uitvoeren. Ook stelden ze ruimte beschikbaar in het veelgelezen tijdschrift Arts en Auto, waar wij konden communiceren over het opleiden

van zorgverleners in Afrika en hoe wij dat op innovatieve wijze aanpakken.

Sinds 2011 fietsen de medewerkers en de leden van VvAA bovendien mee met de Africa Classic. In 2022 werd het prachtige bedrag van maar liefst €147.756 opgehaald. Bovendien verhoogde VvAA de donaties van leden met 25%, waarmee er in totaal maar liefst €297.313 is opgehaald in 2022!

Made Blue

Ook met Made Blue is Amref in 2022 hard aan het werk gegaan. Samen met hun partner Castalie investeerde Made Blue dit jaar €250.000 in ons driejarige project 'Schoon water en goede hygiëne in en rond de school'. Made Blue was in 2022 ook met een mooie actie in de Voordeelagenda van de Nationale Postcode Loterij te vinden. Deelnemers maakten enthousiast gebruik van een kortingscode waarmee ze een duurzame

waterfles van MadeBlue en ReTulp konden bestellen.

Marie-Stella-Maris

Amref en de Marie-Stella-Maris Foundation hebben een gezamenlijke missie: zorgen voor schoon (drink)water voor iedereen. Door ons partnerschap met deze stichting konden we veilig water beschikbaar stellen aan 10.000 Kenianen. Ook ondersteunde Marie-Stella-Maris in 2022 ons innovatieve project WaterStarters, waarin we diepe waterbronnen aanboren en tegelijkertijd ondernemerschap stimuleren. Met WaterStarters willen we 1,5 miljoen mensen bereiken.

Amref Business Club

De leden van de Amref Business Club steunen ons, naast hun jaarlijkse bijdrage van €7.500, met hun kennis en betrokkenheid. In 2022 telde de club veertien leden. Samen met de business club richtten we in 2022 het Gamechangers Netwerk op, waarmee bedrijven invulling kunnen geven aan hun MVO-doelstellingen. Dit levert een win-winsituatie op: bedrijven ondersteunen ons werk en krijgen daarvoor in de plaats onder meer toegang tot inspirerende (netwerk)bijeenkomsten.

Zakelijke evenementen en acties

In 2022 organiseerden we, net als in voorgaande jaren, een aantal events met en voor zakelijke partners. Vrouwenrechten-activiste Cynthia Oningoi sprak tijdens een interactief diner in Haarlem over het thema **missie-gedreven leiderschap**. Ze ging hierbij in op haar persoonlijke ervaringen en vertelde hoe ze leiderschap vormgeeft binnen een traditionele omgeving.

In mei deden we traditiegetrouw mee aan een conferentie in de Amsterdamse RAI. Bij de opening van beurs **Interclean** wordt daarbij ieder jaar de Amsterdam Innovation Award uitgereikt. Aansluitend mochten we het door deelnemers bijeengebrachte bedrag van €12.675 in ontvangst nemen, ter ondersteuning van onze waterprojecten in Ethiopië.

Samen met **Topbloemen** zetten we een mooie campagne op rondom Moederdag. Klanten van deze online bloemenwinkel konden met de aanschaf van een speciaal boeket bijdragen aan projecten voor moeders en babies. De Keniaanse Cynthia en de Nederlandse verpleegkundige Nienke waren boegbeeld van deze campagne. Het mooiste: Topbloemen verdubbelde de opbrengst!

Nationale Postcode Loterij

Sinds de start van onze samenwerking met de Nationale Postcode Loterij in 2000 ontvangen we elk jaar een vaste bijdrage van €900.000. Daarmee kunnen wij uiteraard veel betekenen voor het versterken van de gezondheidszorg in Afrika!

Op 4 november opende de Nationale Postcode Loterij bovendien haar deuren voor een donateursbijeenkomst. Onze trouwe supporters ontmoetten daar onder anderen verloskundige Jemimah uit Kenia, die vertelde hoe de steun van Amref haar helpt bij haar werk.

Ook rondden we in 2022 het droomfonds i-PUSH af, waarmee ruim 65.000 vrouwen in Kenia via hun mobiele telefoon een zorgverzekering konden afsluiten. Op die manier hebben zij en hun gezinsleden toegang gekregen tot kwalitatief goede zorg. We waarderen de betrokkenheid en het vertrouwen van de Nationale Postcode Loterij en haar deelnemers enorm, en we zijn trots op de resultaten. Lees er meer over op pagina 29.

**“Africa Classic is het bijzonderste
wat ik ooit heb gedaan.
Naast vader worden dan!”**

Deelnemer Daniël (37)

Evenementen

De afdeling Events had veel in te halen in 2022. De twee voorgaande jaren gingen de populaire sponsorfietstocht Africa Classic en de feestelijke ‘fundraiser’ NIGHTFLIGHT niet door vanwege corona. Er stonden daarom een heleboel fietsers te trappelen om af te reizen naar Kenia of Tanzania, en ook voor NIGHTFLIGHT was veel animo.

Om maar met Africa Classic te beginnen: daar deden in 2022 maar liefst 178 mensen aan mee, verdeeld over vier groepen. Ook organiseerden we voor het eerst Africa Hike, waarbij de dertien deelnemers een week lang te voet de Usambara Mountains in Tanzania doorkruisten. Samen haalden deze 191 fietsers en wandelaars een ongelooflijk bedrag op van €1.574.461. We zijn ontzettend blij met hun inzet, en natuurlijk ook met alle steun van hun sponsors!

Op de tweede editie van onze fondsenwervende avond NIGHTFLIGHT lieten we 243 gasten kennismaken met ons werk tegen meisjesbesnijdenis. Sterren van de avond waren Nice Leng’ete en Cynthia Obianodo, twee vrouwenrechtenactivisten die persoonlijke ervaring hebben met deze schadelijke traditie en hun leven wijden aan het bestrijden ervan. Met het event haalden we ruim €250.000 op.

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Amref Flying Doctors is sinds 2015 strategisch partner van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

In 2021 startten wij het partnerschap ‘Power to You(th)’ (2021-2025), als onderdeel van het nieuwe programma ‘Strengthening Civil Society’ van toenmalig minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking Sigrid Kaag.

Als penvoerder leidt Amref het Power to You(th)-consortium, dat zich richt op het uitbannen van schadelijke praktijken als meisjesbesnijdenis en kindhuwelijken in Afrika. Samen met Rutgers en de Zuid-Afrikaanse organisatie Sonke Gender Justice richten wij ons op het versterken van lokale maatschappelijke organisaties die zich inzetten voor betere seksuele gezondheid en rechten.

Het gaat dan met name om kwetsbare groepen zoals vrouwen en jongeren. We geloven daarbij dat verandering in de gemeenschap moet plaatsvinden. Het programma wordt daarom geleid vanuit de landen waar we actief zijn: Ethiopië, Ghana, Indonesië, Kenia, Malawi, Senegal en Oeganda.

Ook werken we als partner van het ministerie aan twee programma's die zich richten op schoon water en goede hygiëne. Voor 'Financial Inclusion Improves Sanitation and Health' ('FINISH Mondial') werken we samen met WASTE en Aqua for All aan het ondersteunen en motiveren van mensen om met kleine leningen zelf veilige wc's te bouwen. Samen met de Nederlandse overheid praten we met andere Europese landen, om te kijken of die ook willen investeren in het succesvolle FINISH-programma. Lees meer over de resultaten op pagina 21.

Daarnaast zijn we onderdeel van het WASH SDG Consortium, een internationale samenwerking tussen drie partners: SNV, Plan International en WASH Alliance International (WAI). De WAI bestaat uit Amref Flying Doctors, Simavi, Akvo, RAIN, WASTE, IRC, Wetlands, Practica en RUAF. In dit verband werken we aan betere sanitaire voorzieningen en goede hygiëne. Het WASH SDG-programma was oorspronkelijk in juni 2022 afgelopen. Vanwege de vertraging die we met name door het coronavirus hadden opgelopen, is het programma verlengd tot en met halverwege 2023.

Amref ontving bovendien een bijdrage van 30.000 euro via de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO). Hiermee konden we ons voorbereiden op de VN Waterconfe-

rentie 2023, waar we een aantal Afrikaanse rolmodellen op het gebied van water en sanitair naar New York willen laten afreizen. Doel is om de VN-delegatie te laten zien hoe water en sanitatie het dagelijkse leven beïnvloedt van Afrikaanse gemeenschappen en welke uitdagingen en oplossingen er zijn.

In totaal ontvingen we in 2022 €11,7 miljoen van het ministerie.

Beleidsbeïnvloeding en communicatie

Naast financiële steun is politieke steun op nationaal en internationaal niveau hard nodig. Daarom zetten we ons vanuit Nederland in om het belang van goede zorg voor iedereen hoog op de politieke agenda te krijgen.

Beleidsbeïnvloeding

Het jaar 2022 begon met een nieuwe minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking. In de eerste helft van het jaar werkten we hard om ervoor te zorgen dat goede gezondheid, toegang tot water en tot seksuele rechten hoog op haar agenda kwamen te staan. We schreven brieven met partners, hadden gesprekken, schoven onze Afrikaanse collega's naar voren tijdens consultaties, en kregen de minister zelfs in maart bij ons op bezoek in Kenia. Daarmee droegen we eraan bij dat water, mondiale gezondheidszorg en Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR) vermeld staan als prioriteiten voor deze regeerperiode.

Ook dit jaar zorgden we ervoor dat de stemmen van meisjes en vrouwen uit het oosten van Afrika werden gehoord in politiek Den Haag. Zo sprak de Keniaanse vrouwenrechtenactiviste Cynthia Oningoi afgelopen jaar uitgebreid met leden van de Tweede Kamer over meisjesbesnijdenis, gendergerelateerd geweld en menstruatiearmoede. Een afvaardiging van Power to You(th) (zie ministerie van Buitenlandse Zaken op pagina 38), gericht op het uitbannen van zaken als besnijdenis en kindhuwelijken in Afrika, ontmoette eveneens Kamerleden en jongerenvertegenwoordigers van politieke partijen.

Er was ook uitwisseling de andere kant op. De Nederlandse vrouwenrechtenambassadeur Pascale Grotenhuis bezocht Amref in Kenia en sprak er met jonge vrouwen. Dit bezoek had veel impact: er ontstond een goede dialoog tussen een vertegenwoordiger van onze regering en de vrouwen op wie ons overheidsbeleid effect heeft.

We leverden verder een gezamenlijke inspanning om aandacht te vragen voor ons werk op het gebied van water, sanitair en hygiëne (WASH), en zochten de samenwerking nog meer op.

We werden lid van Sanitation and Water for All, een wereldwijd partnerschap dat zich inzet voor universele toegang tot schoon drinkwater en goed sanitair. Ook namen we deel aan de SIWI World Water Week in Stockholm, samen met collega's uit onder meer Kenia en Tanzania. Dat is belangrijk, want de stem van Afrikanen wordt veel te weinig gehoord, terwijl klimaatverandering op dat continent tot grote problemen leidt.

Op het gebied van mondiale gezondheid bleven we pleiten voor onze prioriteiten, zoals het verbeteren van de basiszorg, het versterken van Afrikaanse gemeenschappen en opkomen voor Seksuele en Reproductieve Gezondheid en Rechten (SRGR). Zo waren we intensief betrokken bij consultaties waarbij de overheid, schriftelijk of in een gesprek, de mening vraagt van verschillende belanghebbenden over beleid dat in ontwikkeling is. Daarmee droegen we, samen met andere non-profitorganisaties en beleidsmakers, bij aan de ontwikkeling van de nieuwe Nederlandse Global Health-strategie, die in 2022 van kracht werd.

Communicatie

Aandacht voor de gezondheidssituatie in Afrika en voor Amrefs activiteiten blijft nodig. We werken aan campagnes om onze zichtbaarheid in Nederland te vergroten, zodat mensen ons weten te vinden en het belang van ons werk begrijpen.

In 2022 was onze tv-commercial vijf keer voor een korte periode te zien op de publieke omroep. Daarin vragen we aandacht voor het grote tekort aan medisch personeel in Afrika.

De tv-spot werd ondersteund door online campagnes, een radiospot en advertenties in print en online media. Hiervoor maken we gebruik van zogenaamde stopperdeals, wat inhoudt dat we advertentieruimte die 'over' is tegen een laag tarief mogen inkopen. Ook voor de tv-campagnes maken we regelmatig gebruik van pakketten die speciaal voor charitatieve organisaties met CBF-erkenning tegen een scherp tarief worden vrijgegeven door de Ster. Met de tv-commercial alleen bereikten we ruim 8 miljoen mensen.

In april stond een uitzending van het tv-programma Tijd voor MAX volledig in het teken van ons werk. We vroegen aandacht voor het enorme tekort aan medisch personeel in Afrika. Met succes, want

ruim 700.000 mensen zagen het programma. Daar zijn we erg blij mee, net als met alle nieuwe donateurs die we dankzij Tijd voor MAX aan onze organisatie konden verbinden.

In 2021 verschenen er bijna 100 artikelen en reportages in de Nederlandse media over ons werk. Onze campagne rondom de jaarlijkse dag van tegen meisjesbesnijdenis resulteerde in een mooie publicatie in de Linda. Het Algemeen Dagblad interviewde bovendien collega Julia Scholten en de Keniaanse activiste Cynthia Oningoi, wat een mooi, inhoudelijk verhaal opleverde dat werd doorgeplaatst in de vele regionale titels van de krant. Nice Leng'ete, onze Keniaanse collega en voorvechtster voor vrouwenrechten sprak in tv-programma Koffietijd over het ontvangen van de Four Freedoms Award en haar werk op gebied van meisjesbesnijdenis. Dagblad Trouw plaatste een opinieartikel van onze internationale CEO Githinji Gitahi over wereldwijde gezondheidszorg en vaccinatie-ongelijkheid in het kader van de apenpokken-uitbraak.

We organiseerden in 2022 voor het eerst een streamingmarathon: 24 uur lang zetten ruim twintig influencers zich onder leiding van Daniël Lippens in op online gameplatform Twitch. Daarmee haalden ze ruim €25.000 op voor schoon

drinkwater in Oost-Afrika. Ook leverde de streamingmarathon veel media-aandacht op. Tot slot zijn we blij met de zichtbaarheid in Arts en Auto, het vakblad van onze partner VvAA, waarmee we jaarlijks meer dan 120.000 Nederlandse zorgverleners bereiken, en voor de zichtbaarheid die Schiphol ons in dit laatste jaar van onze samenwerking geeft via de digitale schermen in de vertrekhallen.

In 2022 hebben we helaas afscheid genomen van onze ambassadeur Lieke van Lexmond. We zijn haar ontzettend dankbaar voor alle jaren dat ze zich vol enthousiasme en met veel warmte voor ons heeft ingezet! Als nieuwe ambassadeur verwelkomden we Sosha Duysker, presentatrice, actrice en programmamaker bij KRO-NCRV.

Onze tv-campagne was in 2022 wederom te zien op NPO 1, 2 en 3. In totaal bereikten we op die manier ruim 8 miljoen Nederlanders. Ook verschenen er bijna 100 artikelen en reportages over ons werk in allerlei media – van landelijke dagbladen en vaktijdschriften tot tv-programma's aan toe. Met publicaties in Arts en Auto bereikten we ruim 120.000 Nederlandse zorgverleners. Meer dan 700.000 mensen keken naar de uitzending van Tijd voor MAX die volledig in het teken stond van ons werk. 88.000 mensen lazen het opiniestuk van onze internationale CEO Githinji Gitahi in dagblad Trouw over vaccinatiegelijkheid. Ook verwelkomden we een nieuwe ambassadeur: Sosha Duysker!

Mensen en middelen

Omdat de coronapandemie op zijn retour bleek te zijn, konden we in 2022 beginnen met hybride werken. We voerden een thuiswerkbeleid in en besteedden, net als in 2021, aandacht aan het in verbinding blijven met elkaar en de organisatie. Het was erg fijn om weer deels op kantoor samen te kunnen werken!

Een blijvend doel is het verder professionaliseren van onze organisatie, door continu te leren en te vernieuwen.

Ons team

In 2022 hebben we vier nieuwe medewerkers aangenomen, onder wie twee leden van het managementteam: de CFO en de Director Fundraising, Partnerships & Corporate Communications. Patricia Vermeulen verliet Amref Flying Doctors eind december bovendien om de directie van het hoofdkantoor van onze moederorganisatie Amref Health Africa te versterken. In totaal verlieten acht mensen onze organisatie.

Aan het eind van 2022 werkten 55 medewerkers in loondienst. We maakten daarnaast dankbaar gebruik van stagiairs en vrijwilligers. We onderscheiden daarbij verschillende vormen van vrijwilligerswerk: mensen die incidenteel of structureel ondersteunende werkzaamheden verrichten en professionals die ons adviseren, bijvoorbeeld door middel van coaching.

Ons verlooppercentage lag op 20%, wat in lijn is met het landelijk gemiddelde in 2022.

Ons ziekteverzuim in 2022 bedroeg 1,8%, wat zeer laag is in vergelijking met het Nederlandse gemiddelde van 5%.

Op de werkvloer besteden we regelmatig aandacht aan werkdruk en een gezonde werk-privé balans. Het thuiswerkbeleid past daarbij: het geeft onze medewerkers de ruimte om te werken vanaf de plek die het beste past bij hun taken en verantwoordelijkheid, en helpt bij een goede werk-privé balans. Met dit beleid sluit Amref aan bij de trend van toonaangevende organisaties om hybride te werken.

We hebben daarnaast een werkgroep ingesteld om onze organisatie diverser en inclusiever te maken. We streven ernaar een werkomgeving te creëren waarin elke medewerker zich kan ontplooiën en optimaal kan presteren, zonder vooroordelen of vooringenomenheid. Ook zijn we bezig een strategie te ontwikkelen voor diversiteit, gelijkwaardigheid, inclusie en geborgenheid (DEIB) die de stappen schetst om programma's gendertransformatief en inclusief te maken.

In 2022 is het aanvullend geboorteverlof ingevoerd. Dit betekent dat medewerkers wiens partner is bevallen zes weken volledig doorbetaald verlof kunnen krijgen, in plaats van vijf weken tegen 70% van het dagloon tot het maximum dagloon wat wettelijk bepaald is.

Er is bovendien een functieherwaarderings traject uitgevoerd om ervoor te zorgen dat ons beloningssysteem rechtvaardig blijft en overeenkomt met de benchmarkgegevens van organisaties binnen de goededoelensector.

Medewerkers in fte's (31 december 2022)

Directeur	1,00	1,00	1,00
Finance & Operations	11,20	10,35	11,40
Programmes	10,77	12,2	12,61
Fundraising & Partnerships	16,49	14,29	14,89
Corporate Communications	4,10	3,71	4,40
Advocacy	2,00	2,33	3,00
Amref Ventures	4,00	3,35	4,00
Totaal	49,56	47,05	51,30

Begroting 2023

Werkelijk 2022

Begroting 2022

Overige personele gegevens

Ziekteverzuim
Verloop-% (o.b.v. aantallen)

Gemiddeld aantal werknemers

Aantal fulltimers als % van het totaal
Tijdelijke contracten (excl. freelancers e.d.)

2022

2021

2020

1,8%	1,7%	2,3%
20%	19%	34%
55	54	54
39%	31%	34%
61%	33%	40%

Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad (OR) van Amref Flying Doctors, opgericht in 2020, behartigt de belangen van de medewerkers, adviseert de bestuurder over (de impact van) bedrijfseconomische beslissingen en speelt daarmee een belangrijke rol in de organisatie.

De OR van Amref Flying Doctors bestaat uit vijf leden: Rosalie de Hoop (voorzitter), Romy Harkx (secretaris), Aletta Jansen, Brit Schram en Nanneke Nix.

In 2022 heeft de OR ingestemd met een verbeterd mobiliteitsbeleid en de mogelijkheid tot het nemen van een sabbatical. Het aanvullend geboorteverlof voor partners, waarover in 2021 overeenstemming bereikt werd, ging bovendien van kracht. Net als de thuiswerkregeling, die medewerkers de mogelijkheid biedt om 50% van hun tijd op kantoor en 50% vanuit huis te werken.

Andere belangrijke onderwerpen waar de OR over adviseerde in 2022 waren een functieherwaarderingstraject, het aanstellen van een nieuwe directeur, het financieel gezond houden van de organisatie inclusief bijbehorende maatregelen en het in lijn brengen van de interne communicatie met de nieuwe, hybride manier van werken.

In het eerste kwartaal van 2023 zullen OR-verkiezingen worden georganiseerd omdat de huidige termijn van de OR afloopt. Per april treedt een nieuwe groep OR-leden aan.

Bezoldiging van de directie

Op advies van de Remuneratiecommissie heeft onze Raad van Toezicht een paar jaar geleden het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Dit beleid passen we jaarlijks toe bij de actualisatie van deze beloningen. We volgen de Regeling Beloning directeuren van goede doelen ten behoeve van besturen en Raden van Toezicht. Deze regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen.

De weging op basis van deze aangepaste regeling leidde tot een BSD-score van 420 punten met een maximum jaarinkomen van € 125.011. Het relevante werkelijke jaarinkomen van onze directeur bedroeg in 2022 € 120.608 (1 fte), wat binnen de geldende maxima ligt. Het totale jaarinkomen plus de belaste vergoedingen/bijtellingsen en de werkgeversbijdrage voor het pensioen bleef binnen het maximum van € 201.000 per jaar. De hoogte en de samenstelling van de directiebeloning zijn te vinden in de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Kwaliteit

We zijn een Erkend Goed Doel – in 2020 getoetst door het Centraal Bureau Fondsenwerving. Ons kwaliteitssysteem is ISO-gecertificeerd. Begin 2021 is onze ISO-certificering (ISO9001:2015 en Partos versie 2018) met drie jaar verlengd. Wij voldoen aan de branchegerichte toepassing en eisen van ISO9001:2015 en Partos versie 2018, dat door Partos is ontwikkeld. Hierin zijn

de richtlijnen uitgewerkt waaraan ontwikkelingsorganisaties zich moeten houden. Daarnaast volgen we de Code Wijffels voor Goed bestuur van goede doelen en houden we ons aan de Regeling Beloning directeuren van goede doelen.

Gedragcodes en beleid

Ons beleid voor maatschappelijk verantwoord ondernemen richt zich op administratie en beheer, doelbesteding, milieu, personeelszaken, inkoop, fondsenwerving en partnerbeleid. We hebben, deels in internationaal verband, een goed HR-beleid waarin we op verschillende terreinen gedragscodes hebben opgesteld (zie ook de paragraaf hieronder over integriteit). Bij het werven van fondsen houden we ons aan de gedragscodes van Goede Doelen Nederland en Partos en we hebben een ethische code met toetsbare criteria opgesteld voor potentiële samenwerkingspartners. Daarnaast onderzoeken we actief hoe we onze CO2-uitstoot verder kunnen beperken en welke doelmatigheidsnormen we kunnen hanteren.

Integriteit

De gezondheid en veiligheid van onze medewerkers en de mensen met wie we in Afrika werken hebben voor ons de hoogste prioriteit. We besteden voortdurend aandacht aan de verdere ontwikkeling van ons beleid en onze cultuur op het gebied van integriteit (safeguarding). We voldoen aan het toetsingskader dat het ministerie van Buitenlandse Zaken op dit vlak voorschrijft aan organisaties binnen onze sector.

Bestedingen van Amref in Afrika (en social enterprises)

2023	\$198.000.000 (en \$33.000.000)	aanvangsbegroting
2022	\$185.000.000 (en \$32.000.000)	voorlopige cijfers
2021	\$148.000.000 (en \$25.000.000)	
2020	\$112.000.000 (en \$19.000.000)	
2019	\$117.000.000 (en \$16.000.000)	

We hanteren een internationale gedragscode (Code of Conduct) die weergeeft hoe we willen handelen. Daarnaast hebben we procedures en richtlijnen in werking gesteld om de integriteit te waarborgen. Deze bestaan uit een klokkenluidersregeling, ethics hotline en vertrouwenspersonen intern en extern. Over eventuele incidenten zijn we transparant en rapporteren we proactief. We werken aan een veilige cultuur door middel van trainingen, met elkaar in gesprek blijven over integriteit en het uitdragen van een zero tolerance-beleid.

In het afgelopen jaar zijn in Nederland geen formele meldingen gedaan. Ook is er geen gebruikgemaakt van de interne vertrouwenspersoon. Integriteit blijft hoog op onze agenda staan en we zullen in 2023 blijven monitoren of nadere maatregelen nodig zijn om een veilige werkomgeving te garanderen. Uiteraard beschikken we ook over een fraudepreventiebeleid. Dit sluit aan op de Fraud Prevention Policy van Amref in Afrika. In het afgelopen jaar zijn er geen signalen of meldingen van fraude in Nederland geweest. Bij Amref in Afrika is een aantal malen intern onderzoek verricht naar aanleiding van signalen van onregelmatigheden.

De internationale organisatie

Amref Flying Doctors in Nederland is onderdeel van het Amref Health Africa-netwerk, met 20 vestigingen in Afrika, Europa en Noord-Amerika. We zijn actief betrokken bij de ontwikkeling van beleid en zorgen voor vertegenwoordiging in belangrijke organen, zoals het Senior Management Team en de International Board.

Wij stellen onze eigen prioriteiten bij bestedingen, mits die binnen het Afrikaanse beleid passen, en we bepalen zelf welke projecten we financieren. Dankzij onze ongeoordeelde inkomsten zijn we in staat om flexibel in te spelen op specifieke behoeften van Amref in Afrika. Ons aandeel in de totale bestedingen is de laatste jaren 10-15%. Daarmee leveren we een essentiële bijdrage, zonder dat er een té grote afhankelijkheid is.

Financiën in Afrika

Amref in Afrika hanteert een voorzichtig begrotingssysteem. Het geconsolideerde ngo-budget voor al onze Afrikaanse activiteiten wordt jaarlijks aan het begin van het jaar opgesteld op basis van ondertekende projectfinanciering. Nieuwe financieringen die tijdens de loop van het jaar worden binnengehaald, zorgen voor een groeiend budget. Hierdoor ontstaat ruimte voor het versterken van de organisatie en het opbouwen van reserves.

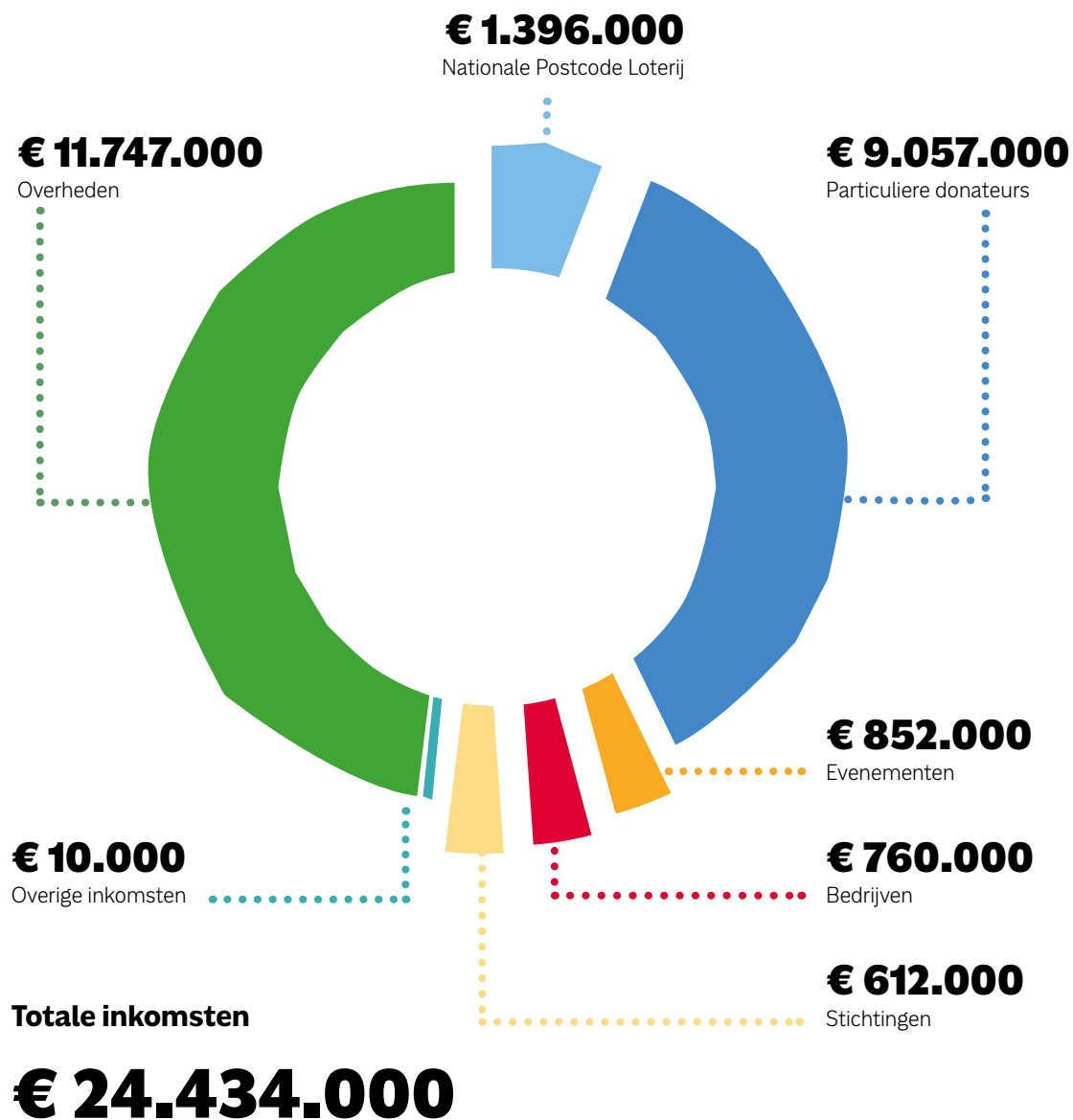
Dit heeft geleid tot een aangepast ngo-budget van \$187 miljoen in 2022, terwijl uiteindelijk \$185 miljoen is uitgegeven (voorlopige cijfers). Daarnaast genereerden de dochterondernemingen van Amref Health Africa in 2022 een omzet van \$32 miljoen.

Met fondsen die geworven worden via haar kantoren in Europa en Noord-Amerika besteedt Amref in Afrika bovendien gelden aan fondsenwerving, communicatie en voorlichting, onderwijs, beleidsbeïnvloeding en aan financiering van de Amref-organisaties in Afrika.

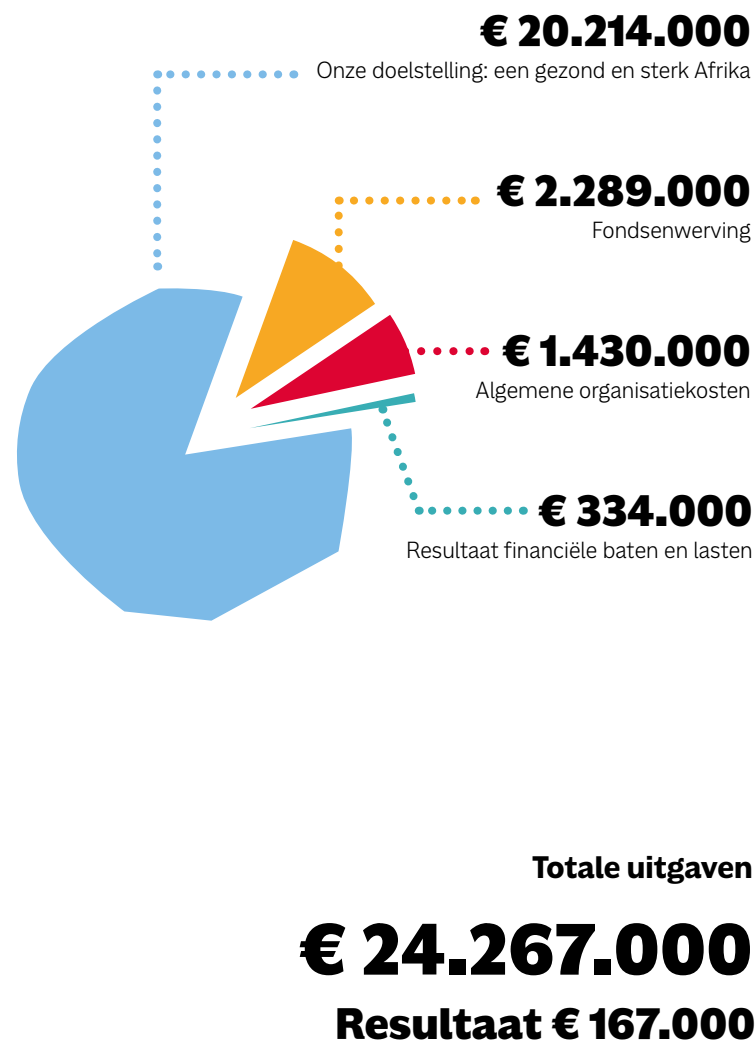
De jaarrekening van Amref wordt gecontroleerd door EY in Kenia, dat een goedkeurende controleverklaring heeft uitgebracht over het boekjaar 2021. De definitieve jaarcijfers en accountantsverklaring over 2022 volgen in juni 2023.

Het totaalbedrag dat Amref in 2022 als subsidie heeft verstrekt aan het Amref Health Africa-netwerk bedraagt € 10,5 miljoen. Amref in Afrika financiert de kernactiviteiten van Amref in Nederland niet.

Wie steunden ons in 2022...

... en waar gaven we het aan uit?

Doelmatigheid

Elk kwartaal monitoren we de doelmatigheid van onze activiteiten en organisatie. In de geïntegreerde rapportage staat financiële en andere cijfermatige informatie, beschrijven we de voortgang van onze plannen en geven we een analyse van de belangrijkste ontwikkelingen. Het rapport wordt besproken door ons managementteam en de Raad van Toezicht.

Er zijn vier belangrijke indicatoren waarmee we onze doelmatigheid bewaken. Twee daarvan gaan over de bestedingen aan onze doelstelling, en twee over onze kosten in Nederland. We willen minimaal 80% van onze inkomsten en uitgaven besteden aan onze doelstelling, en minimaal 66% van onze inkomsten specifiek besteden aan projecten in Afrika. Dit doel is in 2022 in beide gevallen nagenoeg behaald (zie kader).

Ook willen we maximaal investeren in fondsenwerving, zodat we uiteindelijk méér aan onze doelen kunnen besteden.

Aansluitend op de (oude) CBF-norm willen we maximaal 25% van onze inkomsten weer in eigen fondsenwerving stoppen. In 2022 was dit percentage 20%. Ons streven is om de komende jaren te blijven investeren zodat we verder kunnen groeien. We streven er daarnaast naar om niet meer dan 4,5% van onze totale uitgaven aan beheer en administratie te besteden. In 2022 zaten we boven deze norm (6%), mede door de investeringen in de vernieuwing van onze ICT en uitbreiding van fte's.

Risicobeheersing

We doen ons werk op basis van een uitgebreide analyse van risico's via een risicobeheersingsmatrix. In deze matrix zijn de grootste risico's op alle relevante terreinen opgenomen: bestuur en beleid, strategie, onze gezondheidsprogramma's in Afrika, en de organisatie en financiën in Nederland. Voor elk risico maken we een inschatting van de kans dat het zich voordoet en de mogelijke impact ervan. Ook beschrijven we preventieve en corrigerende maatregelen, die het risico kunnen beperken of uitsluiten. De matrix wordt regelmatig besproken en geactualiseerd in vergaderingen van ons managementteam, de Audit-commissie en de Raad van Toezicht.

We zijn van mening dat onze continuïteitsreserve, in combinatie met diverse maatregelen die we kunnen nemen (zoals spreiding van inkomstenstromen), voldoende is om de mogelijke risico's

op te vangen. Met het oog op de huidige financiële onzekerheid en toekomstverwachtingen, in samenhang met de effecten van de huidige ontwikkelingen in Europa, is de continuïteitsreserve op een hoger niveau gebracht. Daarnaast houden we langere termijnontwikkelingen scherp in het oog en proberen we er waar mogelijk invloed op uit te oefenen. Ook richten we onze organisatie flexibel in, zodat we kunnen inspelen op interne en externe ontwikkelingen om (significante) risico's te vermijden.

Het meest prominente risico in 2021 en 2022 waren uiteraard de coronacrisis en de oorlog in Oekraïne. Hoewel dit op allerlei fronten voor onzekerheid zorgde, hebben we door actieve bijsturing en de steun van onze trouwe donateurs hier beperkte (financiële) consequenties van ondervonden. We blijven een en ander nauwlettend volgen en verwachten ons in 2023 weer volledig te kunnen richten op onze doelen in Afrika.

	Totale inkomsten in 2022	€24.433.921	Totale inkomsten uit eigen fondsenwerving	€11.291.142
	Totale uitgaven in 2022	€24.267.307		
	Besteed aan doelstelling	€20.214.482	Kosten werven van baten	€2.289.145
	Als % van de totale inkomsten	83%	Als % van de inkomsten uit eigen fondsenwerving	20%
	Als % van de totale uitgaven	84%	Gemiddeld over de jaren 2020-2022	20%
	Besteed aan gezondheidsprogramma's in Afrika	€15.902.898	Kosten beheer en administratie	€1.429.796
	Als % van de totale uitgaven	65%	Als % van de totale uitgaven	6%

Financieel beleid

Ons financiële beleid voldoet aan de eisen en voorwaarden van het CBF en Goede Doelen Nederland. Kosten en baten worden zo veel mogelijk direct toegerekend aan activiteiten, wat goed inzicht biedt in de totaalkosten per activiteit. Als directe toerekening niet mogelijk is, verdelen we de kosten volgens verdeelsleutels die we elk jaar vaststellen.

Veel projecten in Afrika zijn voor meerdere jaren voorgefinancierd. Dit kunnen we kunnen doen doordat onze partners financiering garanderen en wij inschatten dat we voldoende fondsen kunnen werven en anders op andere wijze voldoende zekerheid hebben. Daarbij werken we met een continuïteitsreserve, waarmee we het voortbestaan van onze organisatie kunnen waarborgen voor onze medewerkers, Amref in Afrika en derden.

Op basis van de definitie van Goede Doelen Nederland en een risico-inschatting hebben we een onder- en bovengrens vastgesteld voor de continuïteitsreserve. Deze bevindt zich tussen de vastgestelde grenzen.

Beleggingsbeleid

Geld dat we niet op korte termijn nodig hebben voor de uitvoering van projecten kunnen we uitzetten in deposito's of

beleggingen (onder voorbehoud van voorwaarden van donoren). Het eventuele extra rendement besteden we aan onze doelstelling. In 2022 hadden we een zwaar negatief rendement op onze beleggingen. Dit rendement wijkt niet significant af van de ontwikkelingen op de beleggingsmarkt en is voornamelijk veroorzaakt door het tegenvallende resultaat op onze obligatieportefeuille door de sterk gestegen rente.

De externe vermogensbeheerder IBS Capital Allies beheert onze beleggingsportefeuille. De Auditcommissie houdt toezicht op de contractafspraken en de uitvoering ervan. Ons beleggingsstatuut voldoet aan de Handreiking Verantwoord Vermogensbeheer voor fondsenwervende instellingen en de Richtlijn Financieel Beheer van Goede Doelen Nederland. De omvang van de beleggingsportefeuille is ongeveer gelijk aan twee derde van de continuïteitsreserve.

Toelichting op de begroting

Een van de doelstellingen in het strategisch plan voor 2020-2022 was de groei van onze inkomsten. In de afgelopen jaren hebben we naar de doelmatigheid van de organisatie gekeken en daarin keuzes gemaakt die de groei in inkomsten moeten bevorderen. Er is extra geïnvesteerd in institutionele fondsenwerving, online fondsenwerving en marketing, waarbij we ook buiten onze landsgrenzen hebben gekeken. Daarnaast hebben we onverminderd ingezet op: diversificatie van fondsenwerving, samenwerking met het bedrijfsleven in nieuwe, duurzame businessmodellen, en onderzoek naar de resultaten en impact van ons werk.

De formatie hield gelijke tred met de groei in inkomsten. Onze doelmatigheidsindicatoren waren leidend bij het opstellen van de begroting in 2022: deze voldeed aan de gestelde normen. Door het jaar heen hielden we de ontwikkelingen continu in de gaten en stuurden we bij als dat nodig was. Actuele ontwikkelingen in Europa hebben ons werk bemoeilijkt. De inkomsten zijn gegroeid, maar kwamen lager uit dan begroot.

Risico's

De belangrijkste risico's voor 2023 zijn de effecten van de oorlog in Oekraïne, die grote impact heeft op onze economie, en de aardbeving in Turkije en Syrië. Hierdoor ontstaat mogelijk een lagere geefbereidheid. Een ander risico betreft de groeiende verwachtingen rond het zichtbaar maken van onze resultaten. Dit is dan ook een van onze speerpunten: steeds beter de resultaten en impact van ons werk in Afrika laten zien. Samen met Amref in Afrika werken we aan steeds verfijndere monitoring en evaluatie binnen het Amref-netwerk. We volgen de Nederlandse en internationale ontwikkelingen nauwgezet en maken gebruik van rapportagetools zoals IATI en nieuwe methoden voor het meten van onze impact.

Verslag van de Raad van Toezicht

Barend Gerretsen, arts en expert op het gebied van wereldwijde gezondheidszorg bij het Koninklijk Instituut voor de Tropen, is een van de vijf leden van onze Raad van Toezicht. Hij bekleedt deze functie sinds 2018.

In de eerste plaats: hoe heb je Amref leren kennen?

“Dat is lang geleden! Rond de eeuwwisseling werkte ik in een plattelandziekenhuis in Tanzania. Acht keer per jaar kwamen daar artsen van Amref langs om patiënten te behandelen. Ook kon ik via jullie mensen laten testen op HIV. De aidsepidemie was destijds op zijn hoogtepunt, maar in Oost-Afrika kon je verder nog nergens terecht met je bloedmonsters. Ik stuurde die daarom op naar Amref in Kenia, en kreeg dan een paar weken later de uitslag retour.”

En nu je lid bent van de Raad van Toezicht, hoe kijk je nu naar onze organisatie?

“Het is natuurlijk mijn taak om Amref kritisch te volgen. Maar ik voel me nauw betrokken bij jullie doel, en vind jullie organisatie oprecht bijzonder. Dat zit hem vooral in de positie die de Nederlandse vestiging heeft ten opzicht van het hoofdkantoor in Nairobi: dáár wordt de strategie bepaald, en jullie zijn daar dienstbaar aan. Veel ontwikkelingsorganisaties worstelen met het vraagstuk hoe ze meer kunnen werken vanuit de nationale context van de landen waar ze actief zijn. Hoe ze, met andere woorden, meer ‘southern-led’ kunnen worden. Amref heeft een krachtig, sterk hoofdkantoor, en is daar dus al.”

Hoe kijk je terug op 2022, wat voor jaar was het voor Amref?

“Ik denk dat het vooral een overgangsjaar was, naar een organisatie post-corona. De globale context was daarbij heel moeilijk. De oorlog van Rusland tegen Oekraïne en de energiecrisis die daaruit volgde hebben effect gehad op de financiële situatie. Afrika lijkt nog wat verder weg door alle problemen dichtbij huis, en in moeilijke tijden zijn mensen minder geneigd aan goede doelen te geven. De organisatie moet daardoor krimpen.

Barend Gerretsen

Dat is natuurlijk allesbehalve leuk, maar het is nodig om financieel gezond te blijven. Amref is er goed en sterk uitgekomen, denk ik.” “Daarnaast waren er een aantal wisselingen in de wacht die best belangrijk waren. In mijn eigen Raad maakten twee oudgedienden plaats voor nieuwe leden. En Patricia Vermeulen verliet ons eind december bovendien als directeur. Dat is jammer, maar ik denk dat we aan Danny Dubbeldeman een hele goede opvolgster hebben. Haar talenten passen bij de functie, ik sta vierkant achter haar.”

En waar kijk je naar uit in 2023?

Ik ben heel benieuwd naar hoe de nieuwe meerjarenstrategie zal worden uitgerold. Die is eind 2022 gelanceerd door moederorganisatie Amref Health Africa, en ik was er best van onder de indruk. De doelen zijn erg ambitieus. Ik hoop dat ze worden waargemaakt!”

Kun je iets zeggen over de impact die Amref in Afrika maakt? Hoe zie je dat?

“Vooropgesteld: impact is een ingewikkeld woord. Veel mensen verwarren output, dus wat je bouwt of je aflevert, met impact. Maar dat zijn verschillende dingen. De put die je slaat, is output. Of en hoe het leven van mensen door die put verbetert, is impact. En het een leidt niet per definitie tot het ander. Zo heb ik in Tanzania gezien dat een nieuwe put, midden in het dorp, nauwelijks werd gebruikt. De vrouwen, die meestal de taak hebben om water te halen, gingen liever naar de rivier, waar ze buiten gehoorsafstand van de mannen met elkaar konden praten.”

Impact gaat dus over gedragsverandering, wat altijd complex is. Om er iets zinnigs over te kunnen zeggen, moet je heel veel data verzamelen en analyseren. Dat kost tijd en geld. Wat ik

goed vind, is dat Amref ook daar al ver mee is. Het meten van impact wordt heel belangrijk gevonden, het evalueren krijgt steeds beter vorm. Dat zal de kwaliteit van de projecten zeker verder ten goede komen.”

Zoals je al zei: we namen in 2022 afscheid van onze directeur en twee leden van de Raad van Toezicht. Hoe zit het met jou, blijf jij nog wel even?

“Ja, dat ben ik wel van plan! Ik vind het leuk en eervol om deze rol te vervullen, om vanuit mijn expertise bij te kunnen dragen aan jullie organisatie. Ik ga dus nog even nergens naartoe.”

Feiten en cijfers

Amref Flying Doctors heeft een Raad van Toezicht en een directie. De Raad houdt toezicht op ons werk en onze uitgaven. Verder geeft de Raad advies aan de directie en speelt hij een belangrijke rol bij het maken van regels en afspraken.

De Raad van Toezicht telt in 2022 vier leden: Bas Maassen (voorzitter), Barend Gerretsen, Dymfke Kuijpers en Lena Olivier.

In het afgelopen jaar vergaderde de Raad in totaal vier keer.

Er zijn twee deelcommissies: de Auditcommissie en de Remuneratiecommissie, waaraan verschillende leden deelnemen.

Zij kwamen respectievelijk vijf keer en één keer bijeen. Sommige (oud-)leden houden zich ook op internationaal vlak met Amref bezig: zo is oud-lid Jacques van Dijken lid van zowel de Finance & Investment Committee als de International Board. Jelle Stekelenburg, eveneens oud-lid, maakt deel uit van de Health Programmes Committee.

Dymfke Kuijpers en Lena Olivier namen eind 2022 afscheid van Amref, na zich beiden acht jaar lang met veel kundigheid en enthousiasme hebben ingezet voor onze organisatie. Begin 2023 hebben Jasme Leenaars en Wieke Vrielink het stokje overgenomen. Ook treedt in 2023 Desta Lakew, directielid op

het hoofdkantoor van onze moederorganisatie Amref Health Africa, toe tot de Nederlandse Raad van Toezicht. Hiermee kunnen we de internationale samenwerking nog verder bevorderen.

Een van onze internationale doelen is het bestendigen van One Amref: Africa in the lead, ook als het gaat om governance.

Samenvatting financieel jaaroverzicht

Onze jaarcijfers en de toelichting daarop vatten we hieronder samen. De volledige jaarrekening, inclusief controleverklaring van Dubois & Co. Registeraccountants, is in het laatste hoofdstuk van dit verslag te vinden.

Resultaat

We hebben in 2022 een positief resultaat van €167.000 behaald. Dit resultaat wordt enigszins vertekend door de niet in het boekjaar bestede ontvangsten van donoren die zijn toegevoegd aan de bestemmingsreserve fondsen voor een bedrag van €308.000. Zonder deze vooruit ontvangen bedragen zouden we een negatief resultaat van €141.000 hebben gehad. Dat is minder dan begroot en minder dan in 2021, maar gezien de actuele ontwikkelingen in Europa zijn we tevreden met het bereikte resultaat.

Inkomsten

De inkomsten zijn gestegen ten opzichte van 2021. De verschuiving tussen inkomsten van bedrijven (minder) en inkomsten van particulieren (meer) heeft zich ook in 2022 voortgezet. De totale inkomsten kwamen in 2022 €1,9 miljoen lager uit dan begroot.

De werving van nieuwe donateurs verliep naar behoren en donateurs gaven gemiddeld hogere bedragen. Daarnaast hebben we fors meer legaten €583.000 meer ontvangen dan begroot, waardoor er van particuliere donateurs per saldo €270.000 meer is ontvangen dan begroot. Deze inkomsten compenseren gedeeltelijk de bronnen van financiering die lager uitvielen dan verwacht, namelijk:

- Evenementen.
 - Bedrijven en corporate foundations.
 - Subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken.
- Hieruit blijkt dat ons beleid van diversificatie en continu investeren nog steeds vruchten afwerpt.

Dit leidt tot een gebalanceerde inkomstenverdeling en vormt daarmee een gezonde financiële basis.

Besteding aan doelstelling

Van onze totale uitgaven is 84% besteed aan onze doelstelling. Dat gebeurde via de gezondheidsprogramma's in Afrika en voorlichting daarover in Nederland. Dit is hoger dan onze minimumnorm van 80% en iets lager dan het percentage van 2021 (86%).

Kosten eigen fondsenwerving

De kosten van eigen fondsenwerving kwamen in 2022 uit op 20%. Dit percentage ligt iets lager dan de afgelopen jaren (gemiddeld 21%), en onder de norm van 25%. Ons streven is opnieuw om de komende jaren te blijven investeren, zodat we verder kunnen groeien.

Beheer en administratie

Beheer en administratie bedragen 6% van de totale kosten. Dit percentage is de laatste jaren gestegen boven de norm van maximaal 4,5%. Dit is met name te wijten aan extra investeringen in ICT en uitbreiding van fte's. Door de krapte op de arbeidsmarkt hebben we meer tijdelijke externe krachten ingehuurd.

Liquiditeit

Eind 2022 bedroegen onze liquide middelen €11.3 miljoen. Dat is €7 miljoen meer dan eind 2021. Dit wordt veroorzaakt door een vooruitbetaling van het ministerie van Buitenlandse Zaken van €9 miljoen, die we al in het laatste kwartaal van 2022 ontvangen hebben in plaats van in het eerste kwartaal van 2023. Met dit saldo kunnen we ruim aan al onze kortetermijnverplichtingen voldoen.

Reserves en fondsen

Het resultaat zal worden verdeeld over de reserves op basis van werkelijke kosten.

2023 en verder

De begroting van 2023 komt uit op €229.150 negatief als gevolg van de besteding van de gelden die wij in 2022 ontvangen hebben, maar pas in 2023 gaan besteden.

In april 2023 wordt de nieuwe strategie van Amref Flying Doctors bekend gemaakt voor de jaren 2023 tot en met 2030. Deze strategie is gebaseerd op de strategie van onze moederorganisatie Amref Health Africa. De komende jaren ligt de nadruk op het werven van niet-geoordeelde inkomsten om de doelstellingen van Amref Health Africa beter te kunnen realiseren. Deze groei moet onder andere komen uit meer samenwerking met bedrijven en investeerders via nieuwe businessmodellen. En door het aanboren van nieuwe wervingskanalen en -gebieden.

Hiervoor zullen we ook (beperkte) investeringen doen in onze organisatie en fondsenwerving.

Wij verwachten dat de situatie in Oekraïne ook in 2023 en mogelijk langer een effect zal hebben op onze inkomsten.

Voor een gezond
en sterk Afrika

**Financieel
jaaroverzicht 2022**

Balans per 31 december

(in €, na resultaatbestemming)

Activa		2022	2021
Materiële vaste activa	1		
Inventaris		117.633	155.274
Vorderingen en overlopende posten			
Overige vorderingen en vooruitbetalingen	2	3.075.038	2.171.984
Debiteuren	2	90.000	81.955
Vooruitbetaling aan Amref Verenigd Koninkrijk	3	238.295	238.295
Vooruitbetaalde projectfinanciering	3	1.191.483	1.415.903
		4.594.816	3.908.137
Beleggingen	4	1.442.043	1.765.084
Liquide middelen	5	11.301.637	4.059.035
		17.456.129	9.887.530

Passiva		2022	2021
Vermogen			
Stichtingskapitaal	23		23
Continuïteitsreserve	6	2.953.750	2.167.500
Overige Reserve	7	1.623.980	
Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	8	-	155.274
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	9	-	548.299
Bestemmingsreserve activa projecten	10	-	1.522.276
Bestemmingsreserve bijzondere projectinvesteringen	11	-	175.000
		4.577.753	4.568.372
Subsidies & Fondsen			
Bestemmingsfonds Nationale Postcode Loterij	12	-	50.589
Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken	13	-	-
Bestemmingsfonds A Nice Place	14	19.000	38.800
Bestemmingsfonds Digitaal Leren Ethiopië	15	10.030	90.270
Bestemmingsfonds WaterStarters	16	262.864	-
Bestemmingsfonds Kibera	17	45.000	-
		336.894	179.659
Totaal vermogen		4.914.647	4.748.031
Voorzieningen			
Voorziening Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB)	18	-	-
Reorganisatievoorziening	19	83.612	-
Kortlopende Verplichtingen			
Toegekende projectbijdragen	20	331.466	611.897
Crediteuren	21	1.012.255	520.273
Nog te betalen bedragen / overlopende posten	21	11.114.149	4.007.327
		12.457.870	5.139.497
		17.456.129	9.887.530

Staat van baten en lasten

(in €)

Baten

		Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Bijdragen Particulieren		9.484.140	9.909.341	9.639.000	8.718.309
Bijdragen Bedrijven		981.545	760.138	1.307.500	582.034
Nationale Postcode Loterij		3.400.000	1.396.123	1.900.000	1.606.993
Subsidies ministerie van Buitenlandse Zaken		11.164.816	11.746.046	12.833.015	12.151.691
Andere organisaties zonder winstoogmerk		505.500	611.663	575.000	809.529
Inkomsten van andere Amref-organisaties		-	10.000	100.000	50.000
	22	25.536.001	24.433.921	26.354.515	23.918.556
Totaal baten		25.536.001	24.433.921	26.354.515	23.918.556
		Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Gezondheidsprogramma's in Afrika	23	16.727.882	15.902.898	17.513.500	16.872.528
Beleidsbeïnvloeding		201.230	130.296	271.036	162.662
Amref Ventures		485.358	524.712	519.790	457.316
Voorlichting/bewustwording		4.326.461	3.656.576	4.137.319	3.190.704
	24	21.740.931	20.214.482	22.441.645	20.683.211
Kosten werving baten	25	2.829.450	2.289.145	2.655.710	2.078.364
Kosten beheer & administratie	26	1.182.770	1.429.796	1.262.117	1.213.309
Totaal lasten		25.753.151	23.933.423	26.359.472	23.974.883
Resultaat financiële baten en lasten	27	-12.000	-333.884	5.500	48.223
Resultaat		-229.150	166.615	543	-8.104

Resultaat (in €)

Continuïteitsreserve	786.250
Overige reserve	1.623.980
Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering	-155.274
Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling	-548.299
Bestemmingsreserve activa projecten	-1.522.276
Bestemmingsreserve bijzondere projectinvesteringen	-175.000
Bestemmingsfonds Nationale Postcode Loterij	-50.589
Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken	-
Bestemmingsfonds A Nice Place	-19.800
Bestemmingsfonds Digitaal Ieren Ethiopië	-80.240
Bestemmingsfonds Water Starters	262.864
Bestemmingsfonds Kibera	45.000
	166.615

Kasstroomoverzicht

(in €) (Directe methode)

	2022	2021
Inkomsten		
Particulier, zakelijk, stichtingen	10.205.163	9.310.659
Nationale Postcode Loterij	900.000	900.000
Ministerie van Buitenlandse Zaken	19.557.451	2.209.480
Overige inkomsten	-	25.000
Investerings	-	-11.846
	30.662.613	12.433.295
Uitgaven		
Gezondheidsprogramma's in Afrika	14.185.333	2.716.860
Vooruitbetalingen op programma's in Afrika	9.193.216	3.405.819
Overige betalingen	23.378.548	6.122.679
	7.284.065	6.310.615
Kasstroom van operationele activiteiten		
Kasstroom van investeringen		
Investerings	-31.315	-13.486
Desinvesteringen	908	
	-30.407	-13.486
Kasstroom van financiële activiteiten		
Acquisities in beleggingsportefeuille	-455.576	-18.121.607
Verkoop in beleggingsportefeuille	444.520	1.096.966
	-11.056	-17.024.641
Totale kasstroom	7.242.602	-10.727.511
Mutatie in de liquide middelen		
Liquide middelen per 1 januari	4.059.035	14.786.547
Liquide middelen per 31 december	11.301.637	4.059.035
	7.242.602	-10.727.511

Onze kaspositie is aanzienlijk gestegen. Dit komt door de voorschotbetaling van het ministerie van Buitenlandse Zaken in het vierde kwartaal van 2022.

De kaspositie is toereikend om aan de kortlopende verplichtingen te voldoen.

Grondslagen voor financiële verslaggeving

Amref Flying Doctors (Stichting Amref Nederland) is gevestigd in Leiden, Nederland.

Het jaarverslag en de jaarrekening zijn opgesteld in overeenstemming met de Richtlijn RJ 650 voor fondsenwervende organisaties.

Richtlijnen voor rapportage

In de staat van baten en lasten is een aparte post opgenomen voor beheer- en administratiekosten. Wij zijn vrij om te bepalen welke kosten aan deze post worden toegerekend, mits overeenkomstig met de gehanteerde methode. Goede Doelen Nederland (GDN), onze brancheorganisatie, heeft aanbevelingen gedaan over de implementatie van deze richtlijn om transparantie en vergelijkbaarheid in onze sector te waarborgen. Wij volgen deze aanbevelingen sinds 2008.

In 2011 is daarnaast de handreiking 'Verantwoord Financieel Beheer' (voorheen Richtlijn Financieel Beheer) voor Goede Doelen opgesteld. Deze richtlijn geeft houvast met betrekking tot reserves en fondsen en het verantwoord beheer van deze middelen. Het gaat dan specifiek om richtlijnen ten aanzien van beleggingsbeleid en -beheer, de hoogte van de continuïteitsreserve en de manier waarop beleggingsprestaties worden gerapporteerd. Het staat leden van Goede Doelen Nederland vrij om van de richtlijn af te wijken, mits ze de reden daarvoor toelichten en verantwoorden. Wij hebben ervoor gekozen om de richtlijn volledig toe te passen, zoals vastgelegd in ons

beleggingsbeleid, ons beleid ten aanzien van de continuïteitsreserve en in ander beleid. In dit jaarverslag laten wij onze resultaten zien.

Continuïteit

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit.

Gebruik van schattingen

Bij het opmaken van de jaarrekening is ons managementteam verplicht oordelen te vormen, schattingen te maken en aannames te doen die van invloed zijn op de implementatie van de grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en passiva, alsmede rapportages van baten en lasten. De werkelijke resultaten kunnen afwijken van deze schattingen. We beoordelen voortdurend de schattingen en onderliggende veronderstellingen. De herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schattingen worden herzien en in eventuele toekomstige perioden die door de relevante herzieningen worden beïnvloed.

Functionele- en rapportagevaluta

De jaarrekening en alle specificaties zijn in euro's; dit is zowel de functionele als rapportagevaluta van Amref Flying Doctors.

Relatie met Amref in Afrika

Hoewel we juridisch gezien onafhankelijke organisaties zijn, zijn het doel en de missie van Amref in Nederland en in Afrika volledig met elkaar verbonden. Verschillende (voormalig) leden van onze Raad van Toezicht zijn ook lid van de Amref International Board. De gezondheidsprogramma's in Afrika die door Amref

in Nederland worden gefinancierd, worden alleen door Amref in Afrika uitgevoerd, op basis van duidelijke contractuele afspraken per individuele financiering. Overigens voeren Amref in Nederland en Amref in Afrika de incidentele onderlinge afwikkeling van betalingen uit via een tussenrekening. Amref in Afrika financiert geen van de kernactiviteiten van Amref in Nederland.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen oorspronkelijke kostprijs, verminderd met lineaire afschrijvingen, op basis van de economische levensduur. Wij hanteren de volgende afschrijvingstermijnen:

- Investerings in onze servers: 5 jaar.
 - Overige computerapparatuur: 3 jaar.
 - Kantooruitrusting: 5 jaar.
 - Investerings in onze kantoorruimte: 5 jaar.
- Alle activa worden geclassificeerd als bedrijfsmiddel.

Bijzondere waardeverminderingen

Vaste activa met een langere levensduur moeten worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer zich wijzigingen of omstandigheden voordoen die erop wijzen dat de boekwaarde van een activum niet zal worden gerealiseerd. De realiseerbaarheid van activa in gebruik wordt bepaald door de boekwaarde van een activum te vergelijken met de geschatte contante waarde van de toekomstige netto kasstromen die het activum naar verwachting zal genereren. Indien de boekwaarde van het activum significant hoger is dan de geschatte contante

waarde van de toekomstige kasstromen, worden bijzondere waardeverminderingen verantwoord voor het verschil in boekwaarde en realiseerbare waarde.

Vorderingen en overlopende posten

Vorderingen en overlopende activa worden initieel gewaardeerd tegen de reële waarde en worden vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Indien nodig wordt er rekening gehouden met veroudering.

Investerings

Investerings zijn geboekt tegen marktwaarde per 31 december 2022. Nog niet gerealiseerde koerswinsten en -verliezen worden verantwoord in de staat van baten en lasten.

Geldmiddelen en kasequivalenten

Geldmiddelen en kasequivalenten bestaan uit bank- en kassaldi en worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Continuïteitsreserve

De continuïteitsreserve is bedoeld om Amref in staat te stellen om aan onze verplichtingen richting derden en onze eigen medewerkers te kunnen voldoen als dit nodig is. De continuïteitsreserve dient tevens als buffer bij omzettekorten of onverwachte calamiteiten, zodat wij onze activiteiten tussentijds kunnen voortzetten.

Goede Doelen Nederland heeft in 2011 de Richtlijn Financieel Beheer Goede Doelen vastgesteld. Deze stelt dat de continuïteitsreserve niet meer dan 1,5 keer de jaarlijkse kosten van de organisatie mag bedragen, waarbij duidelijk is vastgelegd welke kosten de organisatie als verlies mag nemen. Voor ons betekent dit de totale operationele kosten van de organisatie, inclusief de operationele kosten voor fondsenwerving, gezondheids-

programma's in Afrika en voorlichting/bewustwording, evenals alle extra kosten voor onze eigen fondsenwerving en het verwerven van overige inkomsten. De directe uitgaven voor gezondheidsprogramma's in Afrika en voorlichting/bewustwording zijn niet inbegrepen in onze operationele kosten.

In 2015 is het beleid aangepast. Op basis van de risicoanalyse moet de continuïteitsreserve minimaal €2.953.750 bedragen. Hiermee valt de reserve ruim binnen de acceptabele grenzen van de CBF- en GDN-richtlijnen.

Wij zijn van mening dat dit beleid onze continuïteit voldoende waarborgt zonder onnodige reserves op te bouwen. Onze omzet is in de loop der jaren gegroeid en gediversifieerd en we verwachten dat deze trend zich zal voortzetten, waarbij onze particuliere donateurs een stabiele financiële basis bieden. Daarnaast zijn er een aantal andere inkomstenbronnen, zoals bijdragen van het ministerie van Buitenlandse Zaken, de Nationale Postcode Loterij en notariële aktes voor een aantal jaren veiliggesteld.

Overige reserve

In het boekjaar 2022 zijn de reserves verder in lijn gebracht met RJ-650. Op grond van het bestuursbesluit zijn de bestemmingsreserves overgeheveld naar de overige reserves.

Bestemmingsreserves

Geoormerkte reserves drukken het deel van het beschikbare vermogen uit dat aan een bestemming wordt besteed. Het bedrag en de bestemming worden jaarlijks goedgekeurd door onze Raad van Toezicht. Onze geoormerkte reserve voor de financiering van vaste activa geeft aan welk deel van het eigen vermogen als materiële vaste activa is aangemerkt. Daarnaast hebben we een geoormerkte reserve voor organisatieontwikke-

ling, die bedoeld is voor de verdere ontwikkeling en versterking van onze organisatie, zowel in Nederland als in Afrika. De geoormerkte reserve voor bijzondere projectinvesteringen is in 2015 gevormd als gevolg van een eenmalige teruggaaf van betaalde omzetbelasting van 2007 tot en met 2015. Deze reserve wordt bestemd voor investeringen met een eenmalig karakter of ter dekking van specifieke niet-structurele risico's. De geoormerkte reserve voor projecten zal de reguliere projectfinanciering in Afrika dekken.

Bestemmingsfondsen

Bestemmingsfondsen zijn geoormerkte fondsen die een derde partij heeft aangewezen voor een bepaald doel en die nog niet zijn uitgegeven.

Schulden

Kortlopende schulden worden bij eerste opname gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste opname gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag, verminderd met transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde. Verplichtingen met betrekking tot de periode na 2022 zijn opgenomen onder de langlopende schulden.

Pensioenen

Amref heeft een beschikbare premieregeling. De regeling is gebaseerd op de veronderstelling dat de pensioenlasten in de verslagperiode gelijk zijn aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Een verplichting wordt opgenomen voor zover de verschuldigde premies per balansdatum nog niet zijn betaald. Indien de op balansdatum reeds betaalde premies hoger zijn dan de te betalen premies, worden lopende en overlopende posten opgenomen ter verantwoording van een eventuele aflossing door het fonds of verrekening met in de toekomst te betalen premies. Er zijn geen extra verplichtingen.

Boekhoudkundige principes voor resultaatbepaling

Algemeen

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Inkomen

Inkomsten uit fondsenwerving worden geregistreerd als bruto-inkomen (voor het ontvangen bedrag). Legaten worden weergegeven in het jaar waarin de hoogte van het legaat betrouwbaar kan worden vastgesteld, waarbij nog niet ontvangen legaten tegen 90% van de vastgestelde waarde worden verantwoord. Eventuele voorschotten worden opgenomen in het ontvangen jaar. Inkomsten van loterijorganisaties omvatten alleen campagnes die geen risico's met zich meebrengen.

Projectbijdragen

De toekenning van projectbijdragen wordt weergegeven in het jaar waarin de ontvanger schriftelijk op de hoogte wordt gesteld van de bijdrage. Bij het toekennen van een meerjarige bijdrage aan een project met reservering voor de financiële ontwikkeling van onze organisatie wordt de bijdrage per jaar als uitgave getoond.

Toerekening van kosten

De kosten worden toegerekend aan de activiteit waarop ze betrekking hebben. Onze vier hoofdactiviteiten zijn gecategoriseerd als: gezondheidsprogramma's in Afrika (inclusief Amref Ventures), voorlichting/bewustwording (inclusief beleidsbeïnvloeding), fondsenwerving, en beheer en administratie. Onder beheer en administratie vallen de algemene overheadkosten

van onze organisatie. Sinds 2009 verdelen we de kosten zoveel mogelijk rechtstreeks, we maken daarbij gebruik van de richtlijnen van Goede Doelen Nederland. Een deel van de kosten wordt verdeeld over de hoofdactiviteiten volgens vaste verdeelsleutels, naar rato van de daarmee gemoeide tijd of personeelskosten. Deze verdeelsleutels worden jaarlijks herzien op basis van actuele gegevens. Het allocatiepercentage voor voorlichting/bewustwording en fondsenwerving voor 2022 is vastgesteld op respectievelijk 60% en 40% van het totale budget voor fondsenwerving en communicatie.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de directe methode.

Toelichting op de balans

1 Materiële vaste activa (in €)

	2022	2021
Inventaris		
Aanschafwaarde per 1 januari	626.219	611.593
Afschrijvingen per 1 januari	-470.945	-371.856
Boekwaarde per 1 januari	155.274	239.736
Mutaties boekjaar		
Desinvesteringen	-809	-
Investerings	31.773	14.627
Afschrijving	-68.605	-99.089
Saldo	-37.641	-84.463
Aanschafwaarde per 31 december	657.183	626.219
Afschrijvingen per 31 december	-539.551	-470.945
Boekwaarde per 31 december	117.633	155.274

De investeringen in 2022 waren beperkt en betroffen investering in online vergaderfaciliteiten, beveiliging en ICT.

2 Vorderingen en overlopende posten (in €)

	2022	2021
Vooruitbetaalde kosten	66.478	84.904
Debiteuren	90.000	81.955
Nog te ontvangen facturen	616.838	1.766.636
Te ontvangen subsidies en giften	1.725.088	-
Nog te ontvangen legaten	598.375	206.132
Overige vorderingen	68.258	114.312
	3.165.038	2.253.939

De te ontvangen subsidies en bijdragen betreffen met name overheidssubsidies en andere projectfinancieringen. De te ontvangen legaten betreffen legaten die nog niet volledig afgewikkeld zijn.

3 Lening en vooruitbetalingen (in €)

	2022	2021
Vooruitbetaald aan Amref Verenigd Koninkrijk	238.295	238.295
Vooruitbetaalde projectbijdragen	1.191.483	1.415.903
	1.429.778	1.654.198

In 2021 heeft Amref Nederland een bedrag van £205.000 uitgeleend voor de uitrol van het contract "Support to the African Led Movement to End FGM" in het Verenigd Koninkrijk. Er is een overeenkomst opgesteld en het bedrag zal uiterlijk op 31 maart 2026 worden terugbetaald.

De vooruitbetaalde projectbijdragen hebben met name betrekking op vooruitbetalingen aan partners voor het programma Power to You(th).

Partners Power to You(th)	Overgemaakt in 2021-2022 (in €)	Gerealiseerde projectbestedingen	Vooruitbetaald (in €)
Rutgers	€ 4.609.560	€ 3.961.513	€ 648.047
Sonke Gender Justice	€ 4.442.633	€ 3.927.614	€ 515.019
CHOICE	€ 442.828	€ 418.802	€ 24.026
KIT	€ 834.600	€ 830.209	€ 4.391
	€ 10.329.621	€ 9.138.138	€ 1.191.483

4 Beleggingen (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	1.765.084	1.688.078
Aankoop	448.248	993.919
Verkoop	-444.520	-979.823
Waardestijging/afschrijving	-326.769	62.909
Saldo per 31 december	1.442.043	1.765.084

Sinds 2016 is IBS Capital Allies onze externe beleggingsportefeuillebeheerder. Op basis van ons beleggingsbeleid en duidelijke contractafspraken beheren zij onze portefeuille. Ons beleid is zeer defensief en voldoet aan de GDN-richtlijn Verantwoord Beleggingsbeheer en de richtlijn Financieel Beheer voor liefdadigheidsinstellingen.

5 Liquide middelen (in €)

	2022	2021
Bank- en kasgelden	11.301.637	4.059.035
Saldo per 31 december	11.301.637	4.059.035

Onze kaspositie is aanzienlijk gestegen, van €4.059.035 naar €11.301.637.

Het hoge saldo per 31 december 2022 is met name veroorzaakt door een voorschot van €9,4 miljoen van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor het programma Power to You(th). Dit voorschot voor 2023 is in december 2022 ontvangen.

Er is een bankgarantie afgegeven ten behoeve van de kantoorhuur voor een bedrag van €34.037

6 Continuïteitsreserve (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	2.167.500	2.083.000
Opname	-	-
Toevoeging	786.250	84.500
Saldo per 31 december	2.953.750	2.167.500
Berekening van de grondslag		
Organisatiekosten huidig boekjaar	5.460.000	4.636.000
Andere kosten van het verhogen van de inkomsten volgend jaar	1.445.000	1.764.000
Maximaal toegestaan volgens CBF en GDN (150%)	10.357.500	9.600.000

Volgens de CBF-norm zou het maximale bedrag €10.357.500 mogen zijn. We zitten ruimschoots onder die grens.

7 Overige reserve (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	-	-
Opname	-	-
Toevoeging	1.623.980	-
Saldo per 31 december	1.623.980	-

In het boekjaar 2022 zijn de reserves verder in lijn gebracht met RJ-650. Op grond van het bestuursbesluit zijn de bestemmingsreserves overgeheveld naar de overige reserve.

8 Bestemmingsreserve activa bedrijfsvoering (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	155.274	239.736
Opname	-155.274	-84.462
Toevoeging	-	-
Saldo per 31 december	-	155.274

Per 31 december 2022 zijn de bestemmingsreserves opgenomen in de overige reserve.

9 Bestemmingsreserve organisatieontwikkeling (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	548.299	1.163.688
Opname	-548.299	-615.389
Toevoeging	-	-
Saldo per 31 december	-	548.299

Per 31 december 2022 zijn de bestemmingsreserves opgenomen in de overige reserve.

10 Bestemmingsreserve activa projecten (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	1.522.276	1.027.351
Opname	-1.522.276	-
Toevoeging	-	494.925
Saldo per 31 december	-	1.522.276

Per 31 december 2022 zijn de bestemmingsreserves opgenomen in de overige reserve.

11 Bestemmingsreserve bijzondere projectinvesteringen (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	175.000	127.892
Opname	-175.000	-
Toevoeging	-	47.108
Saldo per 31 december	-	175.000

Per 31 december 2022 zijn de bestemmingsreserves opgenomen in de overige reserve.

12 Bestemmingsfonds Nationale Postcode Loterij (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	50.589	108.111
Opname	-50.589	-57.521
Toevoeging	-	-
Saldo per 31 december	-	50.589

Het bestemmingsfonds 'Nationale Postcode Loterij' is het nog te besteden bedrag van de subsidie uit het Droomfonds in 2016. Het Droomfonds heeft het i-PUSH programma gefinancierd van 2017 tot en met 2022 in Nederland. De bestedingen bestonden uit kosten voor communicatie, programmamanagement en ondersteunende activiteiten voor het i-PUSH-programma. Het programma is eind 2022 afgerond.

13 Bestemmingsfonds ministerie van Buitenlandse Zaken (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	-	6.334
Opname	-	-6.334
Toevoeging	-	-
Saldo per 31 december	-	-

14 Bestemmingsfonds A Nice Place (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	38.800	-
Opname	-38.800	-
Toevoeging	19.000	38.800
Saldo per 31 december	19.000	38.800

Het bestemmingsfonds A Nice Place heeft betrekking op in 2022 ontvangen bijdragen ten behoeve van A Nice Place die in 2023 worden aangewend.

15 Bestemmingsfonds Digitaal Leren Ethiopië (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	90.270	-
Opname	-80.240	-
Toevoeging	-	90.270
Saldo per 31 december	10.030	90.270

Het bestemmingsfonds Digitaal Leren Ethiopië heeft betrekking op in 2021 ontvangen bijdragen die in 2023 worden aangewend.

16 Bestemmingsfonds WaterStarters (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	-	-
Opname	-	-
Toevoeging	262.864	-
Saldo per 31 december	262.864	-

Het bestemmingsfonds WaterStarters heeft betrekking op in 2022 ontvangen bijdragen die in 2023 worden aangewend.

17 Bestemmingsfonds Kibera (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	-	-
Opname	-	-
Toevoeging	45.000	-
Saldo per 31 december	45.000	-

Het bestemmingsfonds Kibera heeft betrekking op in 2022 ontvangen bijdragen die in 2023 worden aangewend.

18 Voorzieningen WAB (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	-	1.158
Opname	-	-1.158
Toevoeging	-	-
Saldo per 31 december	-	-

De voorziening WAB (Wet Arbeidsmarkt in Balans) is in 2021 vrijgefallen, aangezien er geen uitzendkrachten meer werkzaam zijn in de organisatie per 31 december 2021.

19 Reorganisatievoorzieningen (in €)

	2022	2021
Saldo per 1 januari	-	-
Opname	-	-
Toevoeging	83.612	-
Saldo per 31 december	83.612	-

De reorganisatievoorziening betreft een kortlopende verplichting als gevolg van het in 2022 genomen besluit om het aantal fte's in 2023 te reduceren.

20 Projectverplichtingen (in €)

	2022	2021
Toegekende projectbijdragen 2021	-	611.897
Toegekende projectbijdragen 2022	331.466	-
Saldo per 31 december	331.466	611.897

De toegekende projectbijdragen 2022 hebben voor €160.495 betrekking op verplichtingen uit hoofde van WASH SDG-overeenkomsten met partners. Deze contracten bevatten primair 'beschermende zeggenschapsrechten' zodat sprake is van een onvoorwaardelijke toezegging. De overige toekenningen hebben betrekking op contractuele verplichtingen in 2022, waarvan de betaling is uitgesteld naar 2023.

21 Crediteuren en kortlopende verplichtingen (in €)

	2022	2021
Vooruit ontvangen subsidies & giften	10.521.860	3.505.520
Crediteuren	1.012.255	520.273
Accountantskosten	49.550	56.870
Vakantiegeld personeel	125.351	136.775
Nog te betalen bedragen/overlopende posten	417.387	308.163
	12.126.404	4.527.600

De toename van de kortlopende verplichtingen is met name het gevolg van toename vooruitbetaalde subsidies. De subsidie van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor het programma Power to You(th) 2023 is in 2022 vooruitbetaald. De nog te betalen bedragen/overlopende posten bevatten programma gerelateerde verplichtingen, reservering verlofdagen van onze medewerkers en verplichtingen aan diverse leveranciers.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Meerjarige verplichtingen

Wij hebben een huurcontract op onze kantooraccommodatie aan het Schuttersveld 9 in Leiden. Dit contract is in 2021 verlengd tot en met 30 juni 2031 (met een voorwaardelijke clausule met betrekking tot de voortzetting van subsidiefinanciering door het ministerie van Buitenlandse Zaken).

De jaarlijkse huurprijs bedraagt in 2022 €166.000, waarvoor wij een bankgarantie van €34.037 hebben afgegeven.

We hebben een leasecontract voor de Renault Zoë van de directeur dat per 10 januari 2023 is opgezegd. Het contract is met Forward Lease en bevat sponsoring door Forward Lease en Autohaag Zeeuw. De jaarlijkse kosten bedragen €6.058.

Alliantie Power to You(th)

De samenwerking binnen de alliantie Power to You(th) wijkt af van andere programma's binnen Amref, enerzijds door de subsidievoorwaarden van het ministerie van Buitenlandse Zaken en anderzijds doordat Amref penvoerder is van deze alliantie. Gezien de aard van de subsidietoekenning en de samenwer-

kingsafspraken binnen de alliantie worden de bestedingen van de alliantieleden in de jaarrekening van Amref verwerkt op basis van de daadwerkelijk gerealiseerde programma voortgang en de daadwerkelijk gemaakte programmabestedingen in 2021 en 2022. De voorwaardelijke verplichting voor de jaren 2023 tot en met 2025 worden in de volgende tabel toegelicht. Tegenover deze voorwaardelijke verplichting heeft Amref aanspraak op de subsidietoekenning van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

Partners Power to You(th)	Totale verplichting 2021-2025 (in €)	Overgemaakt in 2021-2022 (in €)
Rutgers	€11.088.667	€4.609.560
Sonke	€10.217.615	€4.442.633
CHOICE	€967.982	€442.828
KIT	€872.000	€834.600
	€23.146.264	€10.329.621

De totale bijdrage van het ministerie van Buitenlandse Zaken voor het programma Power to You(th) bedraagt €43.448.194.

Voorwaardelijke verplichtingen

Per 31 december 2022 hebben we voorwaardelijke projecttoezeggingen voor 2023-2025 van €23,6 miljoen, waarvan €13 miljoen voor 2023. Opschorting is mogelijk, op basis van voorwaarden in de projectovereenkomsten. Deze voorwaarden hebben betrekking op mogelijke beslissingen van de betreffende donateur of alliantie, of op mogelijke financiële tegenvallers of beslissingen van Amref Flying Doctors zelf.

Toelichting op de staat van baten en lasten

22 Baten (in €)

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Particuliere donateurs	9.484.140	9.909.341	9.639.000	8.718.309
Zakelijke donateurs	981.545	760.138	1.307.500	582.034
Nationale Postcode Loterij	3.400.000	1.396.123	1.900.000	1.606.993
Ministerie van Buitenlandse Zaken	11.164.816	11.746.656	12.833.015	12.151.691
Andere organisatie zonder winststreven	505.500	611.663	575.000	809.529
Inkomsten van andere Amref-organisaties	-	10.000	100.000	50.000
	25.536.001	24.433.921	26.354.515	23.918.556

Het totale inkomen is gestegen van €23.918.556 in 2021 naar €24.433.921 in 2022. De inkomsten zijn minder dan gebudgetteerd door lagere bijdragen van zakelijke donateurs en andere Amref-organisaties.

Amref ontvangt een jaarlijkse vaste bijdrage van €900.000 van de Nationale Postcode Loterij, naast de lopende bijdragen voor de programma's Malawi Guardians, Centre of Excellence FGM en het i-PUSH-programma.

Van de Nederlandse overheid hebben we de volgende subsidies ontvangen:

- € 9.327.595 voor het Power to You(th)-programma.
- € 971.404 voor het WASH-SDG programma.
- € 1.524.936 voor het Finish Mondial-programma.

Particuliere donateurs

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Individuele donaties	8.360.960	8.224.103	8.264.000	8.090.051
Evenementen	873.180	852.374	1.125.000	319.829
Legaten	250.000	832.863	250.000	308.429
	9.484.140	9.909.341	9.639.000	8.718.309

Het aantal donateurs is gedaald naar 98.638 (2021: 100.680). Door een stijging van de gemiddelde jaarlijkse gift van €80,35 in 2021 naar €83,38 in 2022 zijn de inkomsten uit individuele donaties wel licht gestegen.

Ten behoeve van onze fondsenwervende activiteiten gebruiken wij specifieke thema's. Uit ervaring blijkt dat thema-gerelateerde fondsenwerving een hoger rendement oplevert. Onze programma's in Afrika omvatten veelal campagnes waar de verschillende thema's in samenkomen. Ontvangen donaties worden besteed aan geïntegreerde programma's.

23 Gezondheidsprogramma's (in €)

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Directe projectbijdragen	15.497.446	14.440.975	16.142.472	15.595.638
Aan doelstelling gerelateerde kosten	40.000	24.092	20.000	167.775
Reis- en verblijfkosten	80.000	22.859	100.000	12.943
Operationele kosten	1.110.436	1.414.972	1.251.028	1.096.172
Totaal besteed aan gezondheidsprogramma's	16.727.882	15.902.898	17.513.500	16.872.528

Op pagina 66 staat een overzicht van onze directe projectbijdragen voor onze aandachtsgebieden: 'Mijn lijf, mijn leven', 'Schoon water, goede hygiëne', 'Meer goed opgeleide zorgverleners' en 'Medische zorg voor iedereen'. De 'doelstelling gerelateerde kosten' zijn kosten die in Nederland worden betaald, maar die de projecten en activiteiten van Amref in Afrika direct ondersteunen.

Specificatie directe projectbijdragen

(in €)

Bijdrage In 2022

Bijdrage In 2021

Ziektebestrijding en preventie

Bestrijden van het coronavirus in Afrika

Vaccinatiegelijkheid

Medische zorg en training in afgelegen gebieden in Oost-Afrika

Mijn lijf, mijn leven

A Nice Place

Gezonde start voor moeder en kind in Noord-Oeganda

Stop meisjesbesnijdenis - Internationaal kenniscentrum

Kom op voor tienermeisjes in Malawi

Een gezonde toekomst voor meisjes in Senegal

Vrouwen met impact - Malawi

Power to You(th): op eigen kracht

Yes I do!

Tracking the girls

Stop meisjesbesnijdenis - regionaal

Erripo Oontoyie - bescherm de meisjes

Minder tienerzwangerschappen door goede water voorzieningen

Schoon water, goede hygiëne

Schoon water: in en rond de stad

Schoon water: een zaak voor iedereen! (Ethiopië)

Schoon water en goede hygiëne in en rond de school

Microfinanciering voor betere sanitatie en gezondheid in Kenia

WASH SDG

WASH First

Waterstarters: duurzame oplossing voor schoon drinkwater in Kenia

Klimaatverandering en gezondheid (Kenia en Ethiopië)

Medische zorg voor iedereen

Innovate for Life

Mjali: gezondheidsdata verzamelen via een app

Partnerschappen voor Primary Care

Tekeleza

Malawi Guardians

i-PUSH: een gezonde revolutie

	Begroting 2023	Betalingen 2022	Verplichtingen 2023-2026	Totaal	Begroting 2022	Betalingen 2021	Verplichtingen 2022-2025	Totaal	Begroting 2021
Ziektebestrijding en preventie									
Bestrijden van het coronavirus in Afrika						42.000		42.000	
Vaccinatiegelijkheid	300.000	300.000		300.000					
Medische zorg en training in afgelegen gebieden in Oost-Afrika						-18.483		-18.483	
	300.000			300.000	0			23.517	0
Mijn lijf, mijn leven									
A Nice Place		243.483		243.483		332.800	8.520	341.320	6.288
Gezonde start voor moeder en kind in Noord-Oeganda		-33.557		-33.557		50.000		50.000	50.000
Stop meisjesbesnijdenis - Internationaal kenniscentrum						131.752		131.752	
Kom op voor tienermeisjes in Malawi		-17.862		-17.862		50.000		50.000	100.000
Een gezonde toekomst voor meisjes in Senegal		-72.772		-72.772		273.226		273.226	273.226
Vrouwen met impact - Malawi	16.092	-31.035	15.518	-15.518	15.518		15.518	15.518	15.518
Power to You(th): op eigen kracht	8.041.261	8.682.502		8.682.502	8.531.989	7.657.494		7.657.494	3.198.758
Yes I do!						-15.358		-15.358	
Tracking the girls	111.230	280.583	19.417	300.000	300.000				
Stop meisjesbesnijdenis - regionaal						33.508		33.508	
Erripo Oontoyie - bescherm de meisjes	477.948	604.901		604.901	802.500	390.000		390.000	450.000
Minder tienerzwangerschappen door goede water voorzieningen	158.580	217.112		217.112					
	8.805.111			9.908.289	9.650.007			8.927.460	4.093.790
Schoon water, goede hygiëne									
Schoon water: in en rond de stad						-425		-425	
Schoon water: een zaak voor iedereen! (Ethiopië)						15.400		15.400	
Schoon water en goede hygiëne in en rond de school	273.000	524.419		524.419	540.000	265.000		265.000	265.000
Microfinanciering voor betere sanitatie en gezondheid in Kenia	951.183	1.216.562	-6.638	1.209.924	2.060.071	1.467.651		1.467.651	1.495.831
WASH SDG	843.773	745.742		745.742	878.282	1.299.741	138.352	1.438.093	1.049.904
WASH First		-81.548		-81.548		496.498	3.000	499.498	496.498
Waterstarters: duurzame oplossing voor schoon drinkwater in Kenia	300.000	2.139		2.139	110.000	160.000		160.000	
Klimaatverandering en gezondheid (Kenia en Ethiopië)	250.000	200.337		200.337	187.500				
	2.617.956			2.601.013	3.775.853			3.845.217	3.307.233
Medische zorg voor iedereen									
Innovate for Life		-17.783		-17.783					
Mjali: gezondheidsdata verzamelen via een app		-271		-271		-106.730		-106.730	102.956
Partnerschappen voor Primary Care	250.000	190.416		190.416	300.000	297.973		297.973	
Tekeleza	143.563	159.071		159.071		65.897		65.897	
Malawi Guardians		41.120		41.120		479.340		479.340	475.000
i-PUSH: een gezonde revolutie		258.457		258.457		520.122	45.000	565.122	690.511
	393.563			631.011	300.000			1.301.602	1.268.467

Specificatie directe projectbijdragen

(in €)

Specificatie directe projectbijdragen	Bijdrage In 2022				Bijdrage In 2021				
(in €)	Begroting 2023	Betalingen 2022	Verplichtingen 2023-2026	Totaal	Begroting 2022	Betalingen 2021	Verplichtingen 2022-2025	Totaal	Begroting 2021
Meer goede opgeleide zorgverleners									
Leren voor Leven	217.000	233.554		233.554	269.000	151.000		151.000	
Amref International University		-68.111		-68.111					
Leap - project stimulerings maatregelen		40.000	19.180	59.180	200.000	28.060		28.060	
Leap - gezondheidsdata Ethiopië	25.000	614		614		45.060		45.060	
Scaling up Leap in Ethiopië	10.000	11.386	70.000	81.386					
Digitaal leren voor Ethiopië		4.943		4.943		5.848	12.417	18.265	10.873
Zorgverleners op kracht						100.000		100.000	100.000
Opleiding en training voor verpleegkundigen en verloskundigen in Senegal						12.500		12.500	12.500
HSA (REG)						47.205		47.205	
	252.000			311.566	469.000			402.090	123.373
Capaciteitsversterking e.o.									
Bijdrage niet-geoomerkte fondsen (HQ)	629.816	599.918	-4.973	594.945	627.930	500.000	77.527	577.527	600.000
Bijdrage niet-geoomerkt Africa Classic		88.578		88.578					
Ventures P4PC	900.000				1.000.000				
Overige projecten		5.574		5.574					
Investering fondsenwervende activiteiten Amref - Canada						518.225		518.225	
	1.529.816			689.097	1.627.930			1.095.752	600.000
Saldo	1.599.000				319.682				5.790.510
Totaal	15.497.446	14.328.472	112.504	14.440.976	16.142.472	15.295.304	300.334	15.595.637	15.183.373

24 Besteed aan doelstellingen (in €)

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Gezondheidsprogramma's in Afrika	16.727.882	15.902.898	17.513.500	16.872.528
Beleidsbeïnvloeding	201.230	130.296	271.036	162.662
Amref Ventures	485.358	524.712	519.790	457.316
Voorlichting/bewustwording	4.326.461	3.656.576	4.137.319	3.190.704
Totaal besteed aan doelstellingen	21.740.931	20.214.482	22.441.645	20.683.211

Onze bestedingen aan doelstellingen zijn uitgesplitst naar gezondheidsprogramma's in Afrika en voorlichting/bewustwording in Nederland. In 2018 hebben we twee nieuwe gebieden toegevoegd: beleidsbeïnvloeding en Amref Ventures.

Voor wat betreft de verplichte norm 'besteed aan doelstellingen' zijn dit de relevante cijfers:

	Norm	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Totaal baten		25.536.001	24.433.921	26.354.515	23.918.556
Totaal lasten		25.753.151	23.933.423	26.359.472	23.974.883
Uitgaven ten behoeve van doelen		21.740.931	20.214.482	22.441.645	20.683.211
Als % van totaal inkomen	80%	85%	83%	85%	86%
Als % van totaal lasten	80%	84%	84%	85%	86%

We streven naar minimaal 80% uitgaven van zowel onze totale inkomsten als van onze totale uitgaven.
De werkelijke cijfers liggen boven dit minimum.

We hebben onze eigen norm voor 'bestedingen aan gezondheidsprogramma's in Afrika':

	Norm	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Totaal baten		25.536.001	24.433.921	26.354.515	23.918.556
Gezondheidsprogramma's in Afrika		16.727.882	15.902.898	17.513.500	16.872.528
Als % van totale baten	66%	66%	65%	66%	71%

Voor deze norm scoorden we net onder de gestelde minimumwaarde. Dit wordt veroorzaakt door ontvangen geormerkte bijdragen in 2022 die in 2023 worden aangewend.

25 Kosten van werven baten (in €)

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Kosten fondsenwerving	1.896.541	1.444.761	1.764.000	323.424
Operationele kosten	932.909	844.384	891.710	749.279
Kosten van campagnes van derden	-	-	-	5.662
Kosten werving andere inkomsten	-	-	-	-
Totale kosten van werving baten	2.829.450	2.289.145	2.655.710	2.078.364

De nieuwe richtlijn RJ650 maakt geen onderscheid meer tussen investeringen in 'eigen fondsenwerving' en andere kosten voor het genereren van fondsen. Intern hanteren wij nog steeds de kosten van 'eigen fondsenwerving' (bij particuliere en zakelijke donateurs en stichtingen) als één van onze stuurindicatoren:

	Norm	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Inkomsten fondsenwerving		10.971.185	11.291.142	11.621.500	10.159.872
Totale kosten van werving baten		2.829.450	2.289.145	2.655.710	2.072.702
Als % van kosten voorlichting en werving	25%	26%	20%	23%	21%

Ons voornemen is om zoveel mogelijk te herinvesteren om zo verdere groei te creëren.
Over 2022 hebben we 20% van onze inkomsten opnieuw geïnvesteerd.

* Totale inkomsten minus bijdragen ministerie van Buitenlandse Zaken en Nationale Postcode Loterij.

Kosten per activiteit (in €)

	Doelbesteding		Werving baten		Totaal werkelijke kosten 2022	Begroot 2022	Werkelijke kosten 2021
	Programma's in Afrika*	Voorlichting/ bewustwording	Fondsenwerving	Beheer en Administratie			
Projectbestedingen	14.440.976				14.440.976	16.162.472	15.763.413
Beleidsbeïnvloeding	26.949				26.949	50.000	40.661
Amref Ventures	44.441				44.441	50.000	48.104
Activiteiten t.b.v. bewustwording		302.071			302.071	312.000	
Voorlichting en werving		2.167.142	1.444.761		3.611.904	4.510.000	3.473.980
Personeelskosten	1.686.804	1.015.954	722.620	1.056.963	4.482.341	4.446.750	3.937.021
Huisvestingskosten	72.622	45.933	32.811	42.057	193.423	191.000	157.054
Kantoor en algemene kosten	260.228	109.078	77.244	315.813	762.363	482.250	455.562
Afschrijving en rente	25.886	16.398	11.709	14.963	68.956	155.000	99.089
Totaal	16.557.906	3.656.576	2.289.145	1.429.796	23.933.423	26.359.472	23.974.883

*Inclusief kosten voor beleidsbeïnvloeding en Amref Ventures.

26 Kosten beheer en administratie (in €)

	Norm	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Totaal lasten		25.753.151	23.933.423	26.359.472	23.974.883
Beheer en administratie		1.182.770	1.429.796	1.262.117	1.213.309
Als % van totaal lasten	4,5%	4,6%	6,0%	4,8%	5,1%

Amref Flying Doctors streeft ernaar om maximaal 4,5% te besteden aan beheer en administratie. In 2022 waren onze uitgaven op dit gebied hoger dan de norm. Dit is het gevolg van investeringen in ICT en de inhuur van tijdelijke externe krachten.

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Kosten beheer en administratie	1.182.770	1.429.796	1.262.117	1.213.309
Overige operationele kosten:				
Gezondheidsprogramma's in Afrika	1.110.436	1.414.972	1.251.028	1.096.172
Beleidsbeïnvloeding	161.230	103.346	221.036	122.001
Amref Ventures	445.358	480.271	469.790	409.213
Voorlichting/bewustwording	1.169.649	1.187.363	1.179.319	1.045.810
Fondsenwerving	932.909	844.384	891.710	749.279
Totale operationele kosten	5.002.352	5.460.132	5.275.000	4.635.783

De operationele kosten zijn toegenomen. Dit is met name het gevolg van investeringen in ICT en de inhuur van tijdelijke externe krachten.

Personeelskosten (in €)

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Brutosalarissen	3.125.421	2.843.434	3.152.442	2.516.547
Sociale lasten	562.576	504.587	558.591	443.833
Pensioenen	265.661	274.580	263.779	241.633
Overige personeelskosten	303.746	859.740	471.938	735.007
Totale personeelskosten	4.257.404	4.482.341	4.446.750	3.937.021

De bruto salariskosten zijn lager dan begroot doordat vacatures tijdelijk zijn ingevuld door ingehuurd personeel. De kosten hiervan zijn opgenomen onder overige personeelskosten.

27 Rente en investeringen (in €)

	Begroting 2023	Werkelijk 2022	Begroting 2022	Werkelijk 2021
Bruto beleggingsresultaat	-	-294.150	17.500	88.113
Kosten van beleggingen	-12.000	-13.460	-12.000	-12.492
Rente op bankrekeningen	-	-26.274	-	-27.399
	-12.000	-333.884	5.500	48.223

Inkomsten uit beleggingen zijn gedaald als gevolg van de volatiele aandelenmarkten in 2022. Sinds 2016 is IBS Capital Allies onze externe vermogensbeheerder. Daarnaast hebben we ook in 2022 nog te maken met negatieve rentepercentages op onze bank- en spaarrekeningen (boven een bepaalde drempel), wat leidt tot (netto) negatieve rente-inkomsten.

De Richtlijn Financieel Beheer voor Goede Doelen van Goede Doelen Nederland schrijft voor dat we een vijfjaarlijks overzicht presenteren van onze inkomsten uit beleggingen, inclusief de kosten van beleggingen:

Investerings (in €)

(vijf jaar overzicht)

	Werkelijk 2022	Werkelijk 2021	Werkelijk 2020	Werkelijk 2019	Werkelijk 2018
Obligatierente	12.984	18.664	25.830	27.091	26.267
Dividend	1.935	198	5.756	5.050	7.180
Gerealiseerde beursresultaten	-34.449	44.054	-39.601	22.078	7.927
Ongerealiseerde beursresultaten	-274.620	25.198	65.501	82.627	-41.691
Bruto beleggingsresultaat	-294.150	88.113	57.486	136.846	-317
Minus: kosten van beleggingsportefeuille	-13.460	-12.492	-13.165	-13.789	-13.043
Netto beleggingsresultaat	-307.610	75.622	44.321	123.057	-13.360

Rendement op beleggingen	-19,12%	4,38%	2,57%	8,07%	-0,88%
---------------------------------	----------------	--------------	--------------	--------------	---------------

Gebeurtenissen na balansdatum

Er hebben na balansdatum geen gebeurtenissen plaatsgevonden die leiden tot materiële wijzigingen in de jaarrekening van Amref Flying Doctors over het jaar 2022.

Vergoeding leden Raad van Toezicht, algemeen directeur en personeel

De leden van de Raad van Toezicht ontvangen geen vergoeding voor hun werkzaamheden bij Amref Flying Doctors. Ze betalen hun eigen reiskosten tenzij er reizen worden gemaakt voor een specifiek doel of in opdracht van ons internationale netwerk. Kosten worden alleen vergoed indien onderliggende bewijzen worden ingediend. In 2022 hebben wij geen kosten vergoed.

Bezoldiging directie 2022

In overeenstemming met de richtlijnen van Goede Doelen Nederland presenteren wij de vergoeding van de algemeen directeur:

Naam	Patricia Vermeulen
Functie	CEO
Dienstverband	
Aard	Onbepaald
Contracturen	37,5
Parttime percentage	100
Periode	01-01-22/ 31-12-22
Jaarinkomen (in €)	
Brutosalaris	104.895
Vakantiegelden	13.223
Eindejaarsbonus	-
Overige inkomsten	4.492
Vakantiedagen	-2.002
Totaal jaarlijks inkomen	120.608
Vergoedingen/bijtellings	682
Pensioenkosten	14.041
Toekomstige verloning	-
Eindecontract verloning	-
Totaal overige kosten en vergoedingen	14.722
Totaal 2022	135.330
Totaal 2021	126.979

De jaarlijkse inkomsten van onze directeur vallen binnen de door Goede Doelen Nederland bepaalde norm van €125.000. Een toelichting op onze vergoedingen is te lezen op pagina 42 van ons jaarverslag.

Belastbare vergoedingen hebben betrekking op de vergoeding voor het privégebruik van een Renault Twingo/Zoë. Pensioenlasten hebben betrekking op werkgeverslasten uit hoofde van onze collectieve pensioenovereenkomst. Wij hebben geen leningen, voorschotten of garanties verstrekt aan de directeur of leden van de Raad van Toezicht. Per 31 december 2022 is Patricia Vermeulen uit dienst getreden. Per 1 januari 2023 is Danny Dubbeldeman de nieuwe CEO van Amref Flying Doctors.

Alle medewerkers in onze organisatie krijgen een vergoeding in overstemming met onze arbeidsvoorwaarden en salarisschalen. Alle vergoeding zijn lager dan de vergoeding van de directeur. De salarissen worden jaarlijks geïndexeerd in januari, in overeenstemming met de CBS-index van 'CAO-salarissen' in de sector 'Overheid' voor non-profitorganisaties. Periodiek vergelijken we de salarisschalen en arbeidsvoorwaarden met vergelijkbare organisaties binnen onze sector. In 2022 heeft Human Capital Group het functiehuis opnieuw beoordeeld. Het hieruit gekomen advies wordt geïmplementeerd.

Het beloningscomité binnen de Raad van Toezicht ziet toe op de juiste toepassing van ons beloningsbeleid. Dit wordt jaarlijks geëvalueerd.

Leiden, 8 juni 2023

Namens de Raad van Toezicht
Bas Maassen (voorzitter)

Namens de organisatie
Patricia Vermeulen (CEO)
Danny Dubbeldeman (CEO m.i.v. 2023)

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de raad van toezicht en het bestuur van Stichting African Medical Research Foundation Nederland.

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting African Medical Research Foundation Nederland te Leiden gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting African Medical Research Foundation Nederland per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting African Medical Research Foundation Nederland zoals vereist in de Verordening inzake de

onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarrapport andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, zijnde het bestuursverslag, in overeenstemming met RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 650 Fondsenwervende organisaties. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de organisatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de organisatie te liquideren of de activiteiten te beëindigen, of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de organisatie.

Verantwoordelijkheden van de raad van toezicht en het bestuur voor de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening. Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van

fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de organisatie;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is, tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de organisatie haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om in onze controleverklaring aandacht te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze controleverklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de

controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 8 juni 2023

Dubois & Co. Registeraccountants

G. Visser RA

**Voor een gezond
en sterk Afrika**

Dit is een uitgave van

Stichting Amref Nederland
Schuttersveld 9
2316 XG Leiden

071-576 9476
info@amref.nl
www.amref.nl

IBAN NL68ABNA0707070457
BIC ABNANL2A
KvK 41150298

Vormgeving

De Hoop & Koning, grafisch meer

Tekst en beeld

Amref Flying Doctors, Zacharias Abubeker, Alexander Awoke, Joost Bastmeijer, David Brazier, Kevin Gitonga, Steve Kagia, Eppo Karsijns, Esther Mbabazi, Kennedy Musyoka, Paul Obeng, Gregg Telussa, Tony Wild.

Het auteursrecht van dit jaarverslag berust bij Stichting Amref Nederland of bij derden die (beeld)materiaal beschikbaar hebben gesteld. Verveelvoudiging en openbaarmaking is alleen toegestaan na voorafgaande toestemming. We hebben onze uiterste best gedaan om bronnen en rechthebbenden van het (beeld)materiaal te achterhalen. Wanneer desondanks (beeld)materiaal wordt getoond waarvan je (mede)rechthebbende bent, en niet als bron of recht-hebbende wordt genoemd, ofwel je geen toestemming hebt gegeven voor het gebruik, verzoeken wij je contact met ons op te nemen via info@amref.nl.

Het Afrikaanse jaarverslag, waarvoor een goedkeurende controleverklaring is afgegeven, kan worden opgevraagd via info@amref.nl.

Juni 2023 ©
Stichting Amref Nederland

